

DIRVA

Nr. 109

Rugsėjis-Sept. 25, 1963

Cleveland, Ohio

PRIEŠ DERYBAS VIETNAME?

PREZIDENTAS PASIUNTĖ SAVO GYNIMO SEKRETORIŲ IR ŠTABŲ VIRŠININKĄ Į VIETNAMĄ, KAD IŠSIAIŠKINTUS KARINES GALIMYBES ŠIAME KAMPE. — VISI ŽENKLAI RODO, KAD KOMUNISTAI NORI DERYBŲ IR JAV INTERESAS REIKALAUJA JAS PRADETI IŠ GALIMAI STIPRESNIŲ POZICIJŲ.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Būdingas Maskvos sutarties dvasios reiškiny: tuo laiku, kai Sovietų Sąjungos -- JAV santykiai laikomi tiek atlyže, kad prezidentas J. F. Kennedy rado reikalo pasiūlyti bendrą kelionę į mėnulį, šioje ašarų pakalnėje sustiprėjo spaudimas prieš iš-tikimuosius JAV sąjungininkus. Gromyko JT visuotiname susirinkime puolė Vakarų Vokietiją, kinų komunistai sustiprino savo veikimą Pietų Vietname. Tačiau tikras pavojus tam kraštui gre-sia ne tiek iš komunistinių par-tizanų pusės, kiek iš nuotaikų pačiose JAV. Tos priešinamos nu-o-taikos yra tokios, kad prezidentas rado reikalo net visai savaitei į Pietų Vietnamą pasiūsti Gynimo Sekretorių Robertą McNamarą ir vyr. Štabų viršininką generolą Maxwell Taylorą. Atrodo, kad jų uždavinys yra asmeniškai susi-pažinti su susidariusia būkle ir autoritetingai padėti prezidentui apsispręsti, kaip eiti prie kon-flikto likvidacijos: nuolaidomis ar ištverme?

Prie derybų su eventualiom didelėm nuolaidom spaudžia gana žymi viešosios nuomonės for-muotojų dalis. Nors toks Wal-ter Lippmannas ir konstatavo, kad JAV neturi kitos galimybės, kai tik stengtis bendradarbiau-ti su prezidento Diem ir jo gi-minių režimu iki... komunisti-niame šiaurės Vietname bus su-rastas Tito, nepriklausomas nuo

Maskvos ar Pekino, chicališkis Sun Times, kurio redaktori-us pats yra buvęs Pietų Vietname, sekmadienio editoriale reikalavo būtinai Diemą nuverst.

Tokias pažiūras paskutini-am numeryje įdomiai aiškino Time. Girdi, amerikiečių korespon-dentai Saigone daug prisidėjo prie painiavos Pietų Vietname suda-rymo. Vietinės kalbos jie nemo-ka, angliškai susikalbėti su vie-tiniais jie negali, nedaug jų mo-ka ir prancūziškai -- antros kal-bos Vietname. Jie visi nusiteikę prieš Diemą ir pietu stoja prieš bežališkų stebėtojų tei-gimus, kad vadinamoji budis-tų revoliucija yra vedama vie-nuolių, kurie daugiau domisi po-litika, negu tikyba ir kurie no-ri tik nuverst Diemo režimą.

Komunistai, kaip paprastai, veikia keliais frontais. Jie ati-tinkamai 'informuoja' korespon-dentus, jie sustiprino partizanų puolimus ir... ieško kontakto su pačiu Diemu. Diemas tačiau at-sisakė su jais derėtis be ameri-kiečių žinios. Ir už tat, kad jis ištikimas, pačiose JAV reiklau-jama jo pašalinimo!

Tarp kitko, Diemo režimas yra daug 'liberališkesnis' už Čiangkaišeko režimą Formozo-je ir karininkų režimą pietinėje Korėjoje. Jei tačiau Diemo re-žimas bus likviduotas 'liberali-niais' sumetimais, kaip JAV ga-

lės remti kitus du ištikimus JAV režimus?

Jei visi ženklai rodo, kad ei-nama prie derybų, JAV interesai reikalauja derėtis iš galimai stipresnių pozicijų. Kaip jas su-stiprinti ir yra McNamaros ir Taylora problema, nes pralai-mėjimas Vietname ves prie vi-sos pietryčių Azijos atidarymo komunistams. Diemo režimas, vakariečių akimis žiūrint, be abe-jos nėra tobulas, bet jis geresnis už daugelį kitų komunistinio ir nacionalinio pobūdžio režimų ta-me pasalio kampe. "Blogesnis" jis daugeliui JAV laikraštinių tik todėl, kad yra... antikomunis-tinis. Čia ir slypi Amerikos tra-gedija ir Maskvos sutarties dvasios pavojus.

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

● FISCHERIŲ ŠEIMAI iš Aber-deeno, P. Dakotos, susilaukusiai iš karto penketuko prieauglio (4 mergaitės ir berniukas), jau yra užtikrinta gyvenimo ateitis. Do-vanos plaukia be ribos ir jau da-bar visų jų vertė siekia arti 1 mil. dolerių.

Penketukas tuo tarpu išgyveno pirmąsias pavojingiausias 72 va-landas inkubatoriuose ir tvirtai laikosi geroje gydytojų ir slaugių priežiūroje.

Andrew Fischeris, Aberdeno ekspeditorius, uždirbo 76 dol. į savaitę.

● IŠ SOV. SĄJUNGOS užsienio reikalų ministerio A. Gromyko kalbos JTO sesijoje paaikšėjo, kad tos kalbos tonas žymiai sušvelnėjęs ir daugeliui diplomatų davęs progos žiūrėti "pagra-sinančių" ženklų Rytų - Vakarų santykiuose. Kalbos turinys tuo tarpu, nieko nenustebino, nes buvo reikalaujama: taikos sutar-ties su padalinta Vokietija ir ati-traukimo Vak. karinių pajėgų iš Berlyno; sumažinimo NATO ka-riuomenės Europoje ir atominų ginklų draudimo Vokietijai; JTO, vietoj Formozos vyriausybės, pakviesti Raud. Kinijos vyriausybės atstovą.

● CHIANG - KAI - SHEKO sū-naus, gen. Chiang Ching - Kuo vizitas Washingtone buvęs grin-džiamas noru įtikinti prezidentą Kennedy, kad laikas nuimti varž-tus, draudžiančius didesnių par-tizanų desantų iškėlimą į Kinijos žemyną.

● WASHINGTONO DIPLOMA-TINIJOSE SLUOKSNIJOSE kal-bama, kad Sov. Sąjungos sutar-tis su Kanada dėl 1/2 bil. dol. kviečių pirkinio atsiradusi tam, kad tie kviečiai nenuplauktų į Raud. Kiniją.

Ateinančiais metais Pasaulinės Parodos metu New Yorke ruošiama Lietuvių Dainų Šventė, kurios dalyvauti jau užsiregistravo nemažai lietuvių chorų. Dainų šventei ruošti komisija: muz. A. Visminas, muz. M. Cibas, Akt. K. Vasiliauskas ir muz. A. Kačanauskas posėdžio metu. Vyt. Maželio nuotrauka

PRASIDĖJO PAVERGTŲJŲ SEIMO 10-JI SESIJA

Rugsėjo 17 d., kai Jungtinės Tautos pradėjo savo 18-ją sesi-ją, Pavergtųjų Seimas, antrąjį gavęs pusę priešais JT rūmus iškėlė savo 9 narių-valstybių vė-liavas iki pusės stiebo, Carnegie Endowment rūmuose pradėjo sa-vo 10-ją sesiją. Tuo pat metu kai JT svarstė savo narių kre-dencialus, Pav. Seimas svarstė sovietų pavergtų valstybių dele-gacijų Jungtinėse Tautose netei-sėtumą ir priėmė deklaraciją, kurioje, be ko kita, sakoma:

Po antrojo pasaulio ka-ro iš Albanijos, Bulgari-jos, Čekoslovakijos, Esti-jos, Latvijos, Lietuvos, Len-kijos, Rumunijos ir Vengri-jos buvo brutaliai atimtos teisės savo pačių likimui spręsti. Sovietų Sąjunga su-trybė JT Chartą, kuri nusta-tė "plėsti draugiškus vals-tybių santykius, paremtus pagarba teisių lygybės prin-

cipui ir tautų apsisprendi-mui"... Iš Estijos, Latvijos ir Lietuvos buvo brutaliai atimtas valstybių suveren-u-mas, valstybinė laisvė ir ne-priklausomybė. Sovietų Są-junga jas užpuolė, okupavo ir po to jų teritorijas inkor-poravo prieš jų tautos valią, taigi pažeisdama savo tarp-tautinius įsipareigojimus ir pagrindinius tarptautinės tei-sės principus. Sovietų Sąjun-ga yra ciniškai užurpavusi teisę reprezentuoti šias valstybes Jungtinėse Tauto-se. Pavergtųjų Seimas pa-brėžtinai pareiškia, kad Sov. Sąjunga neturi jokio įgalioji-mo atstovauti Jungtinėse Tautose Estijai, Latvijai ir Lietuvai, ir ta pačia proga reiškia savo pasitenkinimą, kad daugelis laisvų valstybių, tarp jų ir JAV vyriausybė, nesuteikia šiam neteisėtam

Sov. Sąjungos veiksmui savo pripažinimo. Pavergtųjų Sei-mas todėl apeliuoja į Jungti-nių Tautų narius -- laisvą-sias valstybes -- atnesti sovietų kontroliuojamų Al-banijos, Bulgarijos, Čekos-lovakijos, Lenkijos, Rumu-nijos ir Vengrijos delegacijų kredencialus Jungtinių Tau-tų 18-jai sesijai... Pavergtų-jų Seimas taip pat apeliuoja į Jungtinių Tautų daugumą su-darančias laisvasias valsty-bes paneigti Sov. Sąjungos delegacijai teisę kalbėti Es-tijos, Latvijos ir Lietuvos vardu.

TELEGRAMOS PREZIDENTUI KENNEDY IR JT PIRMINKUI

Vienas pirmųjų Pavergtųjų Seimo naujosios sesijos žings-nių buvo atsišaukimas telegra-ma į JAV Prezidentą Kennedy, kad jis savo kalboj Jungtinėms Tautoms iškeltų sovietų paver-gtųjų Europos tautų apsisprendi-mo klausimą, nes Jungtinėse Tau-tose aiškiai jaučiasi tendencija tautų apsisprendimui taikyti dve-jopą mastą: vieną Azijos, Afri-kos tautoms, antrą -- sovietų pavergtoms tautoms. Beto, Jung-tinės Tautos artėja į JT rezoliu-cijos kolonizmui likviduoti vyk-dymo pabaigą, bet apie sovietų kolonizmo likvidavimą vengia net užsiminti.

Kita Pavergtųjų Seimo tele-grama pasveikino naują JT pi-lnates pirminką dr. Carlos Sosa-Rodriguez, Venecuela, kaip vyrą gilių demokratinį įsitikini-mų ir kaip atstovą Jungtinių Tau-tų politikos, kuri siekia vienodo masto visiems ir visais klau-simais, taip pat ir tautų apispren-dimo klausimu, šia prasme naujo pirminko įvedamasis žodis bu-vo padrąsinantis.

KODEL NEVYKDOMAS TAUTŲ APSISPSENDIMAS CENTRO IR RYTŲ EUROPOJE

Pavergtųjų Seimas, nesiten-kindamas tik savo telegramomis JAV Prezidentui ir JT sesijos pirminkui, apsvarstė ir priė-mė taip pat atsišaukimą į JT narius -- laisvasias valstybes dėl paneigimo apsisprendimo teisės sovietų pavergtai Europai.

Atsišaukimas konstatuoja, kad: (1) JT Chartos specifiniai nuo-statai (str. 55, 56) įpareigoja JT narius "respektuoti ir vykdyti asmens teises ir pagrindi-nes laisves visur ir visiems"; (2) Vienas JT tikslų (str. 1, p. 2) yra "plėsti draugiškus vals-tybių santykius, paremtus pa-garba teisių lygybės principui ir tautų apsisprendimui";

(3) Visuotinė Žmogaus Teisių Deklaracija (str. 21, p.3) nusta-to, kad "vyriausybės galių pa-grinde turi būti žmonių valia, iš-reiškiamą periodiniais ir tikrais rinkimais, visuotiniu, lygiu ir slaptu balsavimu ar tolygia lais-vo balsavimo procedūra";

(4) Nuo 2-jo Pasaulinio karo pabaigos JT suvaidino reikšmin-gą vaidmenį, įgalindamos nema-žiau kaip 48 valstybes įstoti į savo nepriklausomybės kelią;

(5) 1960, 12, 14. JT pilnatis FV sesija priėmė Koloninių Kraštų ir Tautų Nepriklausomybės Sie-kimo Deklaraciją, skelbiančią (Nukelta į 2 psl.)

ALT S-gos Rytų Apygardos suvažiavime rugsėjo 15 d. Asbury Park, N.J. grupė Vilties Draugijos šimtininkų. Sėdi iš kairės: J. Krali-kauskas, I. Trečiokienė, P. Kažiuba, Stovį: K. Trečiokas, P. Mačiu-laitis, J. Valiūšaitis, D. Klinga, ALTS pirm. V. Abraitis, vicepirm. A. Senikas, apygardos pirm. A. Trečiokas. Trūksta J. Siruso ir Jagelos. P. Mačiulaičio nuotrauka

Šiandien ir rytoj

VAKARIEČIAI buvo bepradėdą tikėti, kad komunizmas galės pasikeisti ir būti liberališkesniu. Daugelis net galvojo, kad po kelerių metų Chruščiovas visiškai pašalins policinės sistemos šalininkus. Panašiai galvojo ir sovietinio bloko gyventojai.

Bet įvykiai rodo, kad komunistinė diktatūra negali atsisa-kyti nuo monopolio metodų. Paskutiniai Kremliaus nutarimai rodo, kad Sovietijoj vėl žengiama atgal į stalinizmą.

Partijos vadovybė, o ypač Chruščiovas, stengiasi nustatyti būsimuosius uždavinius ideologiniame darbe. Žurnale "Komunis-tas" tas aiškiai pasakyta. Okadangi kompartijoje negali būti opo-zicijos, tai siūlomi nutarimai bus paraižiuvi visų priimti.

Pirmiausiai buvo stengiasi sudrausminti intelektualus, įs-pėjant, kad negali būti jokios kalbos apie kitokį tautų sugyveni-mą, negu per ša Kremlius.

Chruščiovas pažadėjo savo piliečiams geresnį gyvenimą ir net buvo iškviėtęs Ameriką į ekonomines lenktynes. Jis tvirtino, kad už kelių metų Sovietija pralenks Ameriką maisto gamyboje. Bet visi jo projektai dinga kaip pernykštis sniegas ir šiandien Sovietija kovoja su maisto nedatekliais, net turi importuoti javus iš užsienio. Sovietų piliečiai Chruščiovo pažadų neužmir-šo ir yra komunistinio režimo nepasisekimo liudininkais. "Ko-munistas" rašo, kad ateity terminai "aš" ar "mano" turės būti pasmerkti socialinėje visuomenėje. Mažiausia laikysena prieš partijos liniją bus laikoma buržuazijos rėmimu...

Atrodo, kad partijos vadovybė nustos kaltinusi senus drau-gus, palaikiusius stalinizmo kultą ir Chruščiovas grįš prie senų brutalių metodų.

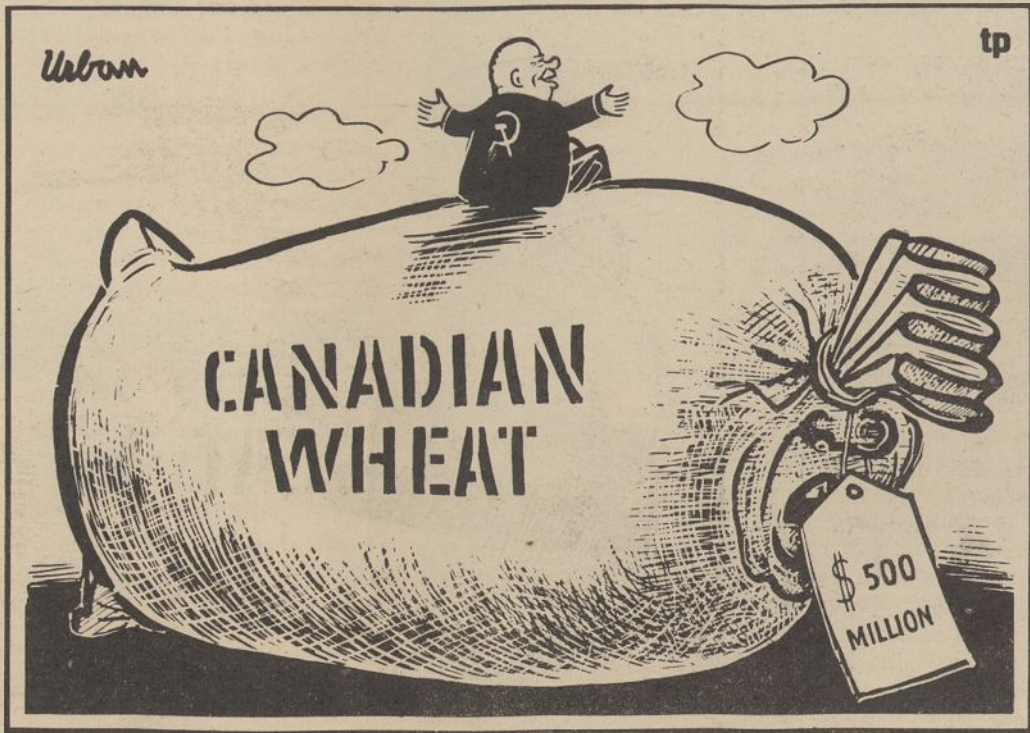
Pasmerkdamas Staliną ir dėdamasis liberalu, Chruščiovas ieškojo visuomenėje populiarumo, kad galėtų nušalinti savo var-žovus. Dabar jis įsitikino, kad praktikoje negali būti kompromi-so tarp diktatūros ir laisvės.

Bet grįžimas į policinį režimą, koks buvo prie Stalino, su-kelia naujų pavojų. Evoliucijos rato negalima atsukti atgal. Praeityje Kremliaus vadai galėjo pavergtuosius jėga nutildyti, bet niekad jiems nepavyko juos visiškai nugalėti. Stalinizmo pasmer-kimas Sovietijoje iššaukė tam tikrą evoliuciją ir viltį, kurios jau nebeįvyks numalšinti policinėmis priemonėmis.

★

PANEVĖŽYJE į batų krautuvę darbininkas užėjo nusipirkti savo sūnui batų.

-- Mes nebeturime vaikiškų batelių -- atsakė pardavėja.
-- Tai duokite man vyriškų batų porą Nr. 42.
-- Gaila, to numerio nebeturime.
-- Gal turite moteriškų batų mano žmonai, prašau Nr. 38.
-- Vakar pardavėme paskutinę porą.
Darbininkas išėjo iš krautuvės pykdamas.
-- Tu matai, Algi, mūsų vadai tvirtina, kas mes greitai pralenksime amerikiečius, bet aš manau, kad turėsime juos lenkti basi...
(vg)

Nikita: - Iš čia galiu geriau stebėti sovietinio žemės ūkio laimėjimus!...

DONELAIČIO SUKAKTIS

St. SANTVARAS

Mūsų bičiulio poetas Aleksis Rannit Dirvoj (žr. Nr. 191) mums priminė, kad 1964 m. sausio 1 d. sukanka 250 metų nuo lietuvių tautos didžiojo dainiaus Kristijono Donelaičio gimimo. Donelaitis, greta M. K. Čiurlionio, yra tas mūsų meno vyras, kuris yra plačiau žinomas anapus Lietuvos ribų.

Jo gimimo sukakties gal mes ir nepamiršom, bet šokių šventė, seimai, vasarinės stovyklos ir suvažiavimai mūsų dėmesį buvo kiton pusėn nukreipę. Aš savo balsu jungiuosi į chorą, kurie remia poeto Al. Rannito rūpestį. Iš tikro, atėjo valanda, kada pats metas planuoti, ką darysim ir kaip K. Donelaitį pagerbsim.

Al. Ramitas savo straipsny išklėdė ir visą eilę konkrečių sumanymų, ragindamas mus sutelkti jėgas ir plačiu mostu, visom galiomom priemonėm ne tik savo tarpe Donelaitį prisiminti, bet pabandyti jo kūrybą ir į kitas kalbas išversti.

Man rodosi, gal nebus per daug sunku paruošti ir išleisti specialius Aidų, Lituanio, Lietuvių Dienų, Metmenų ir Margučio numerius, skirtus poetui Donelaičiui; esu tikras, padurdės kultūrinės, visuomeninės ir jaunimo organizacijos, tad savybėj vienus kitus gal ir

visai tinkamai savo tautos literatūrinį genijų pagerbsim. Daug kietesnis riešutas, daug didesnė problema, tai Donelaičio hegزامetų vertimai į anglų, vokiečių, ispanų, prancūzų, ir kitas kalbas. Tačiau ir šiuo klausimu nuoširdžiai remiu Al. Rannito optimizmą. Ne paslaptis, kad jau ir anglosaksų kultūriniam pasauly mes turime tikrų ir gerų draugų. New Yorke ar iš New Yorko su jais palaiko glaudų ryšį St. Zbarskas ir Alg. Landsbergis. Vokietijoje nauju Metų poemos vertimu konkreti galėtų rūpintis ten tebegyveną mūsų kultūrininkai. Panašiai galėtų ir turėtų atsitiikti Prancūzijoje ir Italijoje. Angliškais ir ispaniškais vertimas bene lengviausia būtų organizuoti čia, Amerikoje.

Gerai suprantu, nesunku man buvo tuos žodžius šioj vietoj parašyti, daug sunkiau parūpinti lėšų, rasti vertėjus ir jiems tinkamus padėjėjus, nesgi šiuo atve-

ju susidursiu su rašto žmonėmis, kurie lietuvių kalbos nemoka. Sunkumų bus, visi didesni darbai be sunkumų nėra atliekami, bet gal nors šia proga, vyrai, kibsiu į talką ir žemę bandysiu pajudinti?...

Neblogai pažindamas savo brolius, galiu spėti (anaipol ne įtarti!), kad gali atsirasti kai kurio užsikirtimo, kodėl, būtent, ne aš keliu viešumon Donelaičio bylą. Man rodosi, šiuo atveju visų pirma reikia nuo tų pagundų apsisaugoti. Ex professio Donelaičio metus skelbti, vertimus organizuoti, talkinti visuomenei Donelaičio pagerbimuose turėtų Liet. Rašytojų d-jos valdyba. Tai didis darbas, todėl jai talkon galėtų stoti Liet. Bendruomenės Kultūros Taryba, o taip pat ir Liet. Mokslo Institutas Chicigoj. Sujungtom rankom, sutelktom jėgom, esu tikras, pajėgsim Donelaitį pagerbti ir pasaulin išvesti.

PAVERGTŲJŲ SEIMO SESIJA...

(Atkelta iš 1 ps.)

principą, kad "visos tautos turi neatimamą teisę į visišką laisvę į vykdymą savo suverenumo ir jo neliečiamumą", ir pabrėžiančią "būtinumą kuo veiksmo ir besąlyginio galo visų pavidalų ir apraiškų kolonizmui";

(6) Sov. Sąjunga yra užkorusi koloninę sistemą dideliai daliai Europos: atviro pavidalo Estijos, Latvijos, Lietuvos valstybėse, ir po valstybinės nepriklausomybės skraiste Albanijoje, Bulgarijoje, Čekoslovakijoje, Lenkijoje, Rumunijoje ir Vengrijoje;

(7) Sovietinio kolonizmo viešpatavimas Centro ir Rytų Europoje turi visus ryškiuosius priešpaudos požymius, prieš kuriuos JT naujieji nariai yra kovoję ir laimėję, būtent: ūkinį alinimą, svetimų institucijų bei vertybių primetimą, asmens pagrindinių teisių paneigimą;

(8) Centro ir Rytų Europos padėtis yra nusikaltimas JT Chartai ir šią Pasaulio Organizaciją stato hipokrizijos ir dvejojo maso plotmėje, taip pat graso taikai ir saugumui;

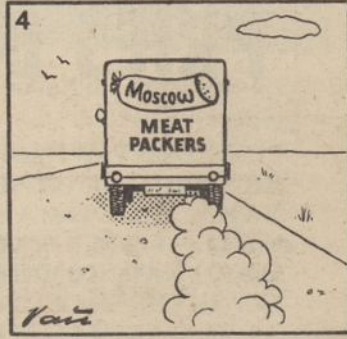
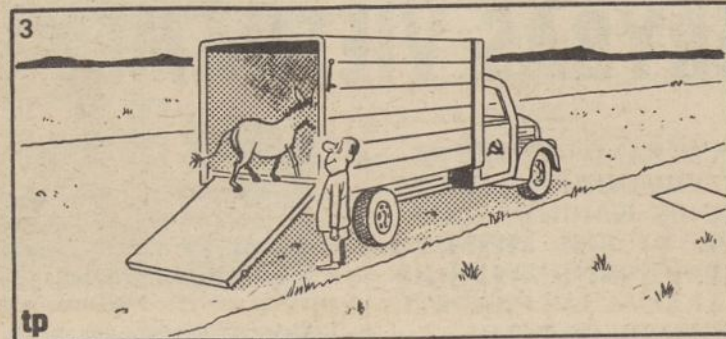
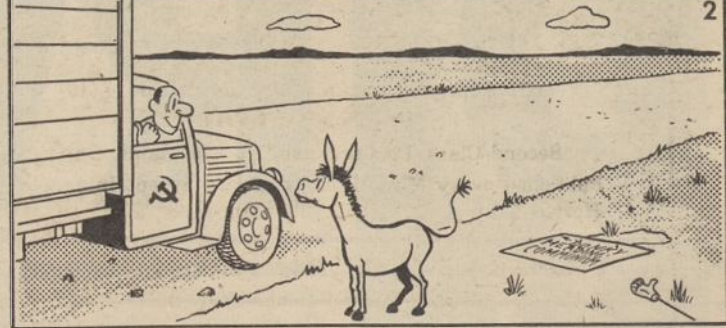
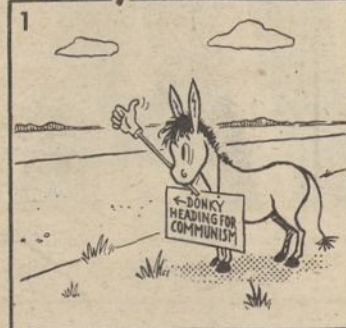
(9) Nepaisant aukščiausio išvardintų faktų, JT Komisija Koloninių Kraštų ir Tautų Nepriklausomybės Siekimo Deklaracijai Vykdyti ligi šiol pavertuosius Centro ir Rytų Europos kraštus aplenkia, išskyrus jos dienotvarkėje esančias Maltos ir Gibraltaro teritorijas.

Po šių iškalbingų konstatavimų Pavergtųjų Seimas apeliuoja į laisvuosius JT narius, reikalaujamas (1) padaryti galą ligi šiol JT vartojamam dvejojam mastui tautų apsisprendimo byloje, (2) pareiklauti JT sudarytąjį Dvidešimt Keturių Komisiją arba kuri kitą JT organą imtis žygių iširti albanų, bulgarų, čekų-slovakų, estų, latvių, lietuvių, lenkų, rumunų ir vengrų tautoms apsisprendimo teisės paneigimą.

TARPTAUTINĖ PADĖTIS
VERČIA BUDĖTI

Lygiagrečiai JT bendriesiems debatams ir Pav. Seimas labiausiai savo dėmesį atkreipė į tarp tautinę raidą. Tiek Seimo atstovai, tiek jo svečiai Azijos Antikomunistinės Lygos pirmininkas Ku Cheng-Kang, Laisvosios Europos Komiteto prezidentas J. Richardsonas, Argentinos darbo sąjungų fed. sekretorius J.B. Brunetti, Sovietų Pavergtųjų Tautų Draugų Amerikiečių pirmininkas Ch. Emmet, senatorius H. Scott, vieningai pripažino, kad dabartinė tarptautinė padėtis sovietų pavergtųjų tautų laisvės kovotojus verčia ypatingai budėti, nes Sov. Sąjunga savo koegzistencinės politikos ofenzyva siekia užsitikrinti status quo Europoje, kad įsigyti geresnes pozicijas savo santykiams su Kinija. Iš pasisakymų aiškėjo, kad Vakaruose esama, galima sakyti, visuotinio palinkimo priimti Sovietų Sąjungos dabartinį posūkį už tikrą pinigą.

Finky

priklausomybėje esančioms tautoms, bet ir Centro bei Rytų Europos tautoms.

NAUJA SEIMO VADOVYBĖ

Dešimtosios Pavergtųjų Seimo sesijos pirmininku išrinktas estas A. Kutt, vicepirmininku -- vengras F. Nagy, gen. sekretorium per rinktas rumunas B. Coste, vicesekretorium -- vengras E. Gaspar. Lietuvos delegacijos pirmininku yra V. Sidzikauskas. Iš lietuvių Seimo pilnatyje kalbėjo dr. A. Trimakas, M. Brakas ir H. Blazas. (K)

TRUMPAI

* ŽEMĖS ŪKIO sekretorius Orville Freeman grįžęs iš kelionės po Sov. Sąjungą ir satelitinius kraštus, pareiškė, kad Sov. Sąjunga apšėjo 539,000,000 akrų žemės, t.y. 75% daugiau, nei JAV. Sov. Sąjunga turinti galimybių pralenkti JAV žemės ūkio produktų gamyboje, tačiau kad tai atsiekti, reiktų pakeisti iš pagrindų veik visą ekonominę struktūrą ir pirmenybę iš ginklų gamybos nukelti į žemės ūkį. Bet tai neįmanoma, kol vyksta šaltasis karas. Šiuo metu p. Freemanas stebėjimo išvadose randame faktus ir palyginimus, kurie nėra žavingi "socialistinio ro-

jaus" propagandai. Kai JAV žmogus išleidžia 19% savo pajamų maistui ir valgo dvigubai geriau už rusą, pastarasis gi privalo išleisti 60% pajamų maistui ir valgo tik pusę to, ką amerikonas.

Ta proga p. Freeman pasisako prieš tuos, kurie priešinasi prekybos išplėtimui su Sov. Sąjunga. Jo manymu laisvos gamybos kraštų produktyvumas yra tiek prašokęs sovietus, kad reiktų naudoti kiekvieną progą tai parodyti sovietų piliečiui.

* SEKANTI SEKMADIENI ROMOJE prasidės antroji Visuotinio Katalikų Bažnyčios suvažiavimo sesija. Popiežiaus Povilo VI kalba apie reformas Romos Kurijoje žada naujų ir pagrindinių reformų bažnyčios administracijoje. Romos Kurija yra centrinė bažnyčios administracinė institucija. Joje iki šiol daugumą sudarė konservatyvūs italų kardinolai. Popiežius Povilas VI pareiškė, kad kurija privalanti būti tarptautinė savo charakteriu ir modernesnė savo metoduose.

* FLORIDOS MIESTO Ft. Lauderdale valdžia išleido potvarkį, įsakanį prekybininkams, parduvinėjantiems iš komunistinių kraštų importuotas prekes pažymėti kortele "komunistų prekės".

ŠYPSENOS

-- Ar jums kada buvo atsitikusi nelaimė keliaujant traukiniu?

-- Taip. Vieną kartą važiuojant tuneliu pabučiavau priešais sėdinčios ponios šunį, nes jie tamsoje pasikeitė vietomis!

-- Kadangi jūsų sveikata gerėja, galėsite vėl kasdien gerti po stikluoką degtinės. Jau prieš savaitę galima buvo pradėti gerti... -- sako gydytojas pacientui.

-- Tai nieko. Šiandien galėsiu pasivyti, išgerdamas anuos septynius stikluokus...

-- Rūta, aš nutariau ši vakarą praleisti su tavimi.

-- Puiku. Ką darysime?

-- Aš nupirkau tris bilietus į koncertą!

-- Kodėl tris?

-- Vieną tavo motinai, vieną tavo tėvui ir vieną tavo broliui...

-- Kaip patinka tau nauja tarnyba?

-- Labai. Aš esu laisva ir galiu ateiti kada noriu prieš 8 val. ryto ir išeiti kada noriu po 5 val. vakaro.

-- Ar nematai, kad kambary daug musių?

-- Taip. Aš ką tik užmušiau tris patinukus ir penkias patelles.

-- Kaip tu atskyrėi kuri musė yra patinukas ir patelė?

-- Visai lengvai. Trys musės tupėjo ant konjako bonkos, o penkios ant veidrodžio...

-- Tėte, kaip galima atskirti blogą veiksmą nuo gero?

-- Labai paprastai. Jei veiksmas yra linksmas ir malonus, jis yra blogas...

-- Jonai, tu galėtum būti ideališkiausias vyras, tik tau trūksta vienos kokybės.

-- Kokios?

-- Drąsos paprašyti mano rankos!

Mažas berniukas gavėje verkia. Praeivis klausia:

-- Kodėl tu verki?

-- Aš netekau 25 centų!..

-- Neverk. Aš tau duosiu kitus 25 centus. Bet pasakyk, kaip tu juos praradai?

-- Aš susiderėjau iš 25 centų su vyresniuoju broliu, kad jūs paslysite ant banano žievės ir... pralaimėjau lažybas!

VISAIS
APDRAUDOS
REIKALAIŠ,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę
PAULINA
MOZURAITIS-BENNETT
HI 2-4450
642 Meadow Lane Dr.
CLEVELAND 24

GALVOJATE
APIE NAUJĄ
AUTOMOBILĮ?

Leiskite Society pagelbėti su naujo automobilio įsigijimu dabar, kad galėtumėte apmokėti vėliau. Prašykite pardavėjo, kad sutvarkytų Society banko finansavimą. Jis tai gali padaryti vietoje. Arba ateikite asmeniškai. Atmokėjimo sąlygos labai lengvos mėnesiniais išskaitymais, pritaikytais jūsų biudžetui. Jei naują mašiną turėti jums svarbu, svarbu tai ir mums.

THE STROH'S BREWERY COMPANY, DETROIT 26, MICHIGAN

PREMIUM QUALITY ALWAYS... POPULAR PRICES EVERYWHERE

DIRVA

 ★★ ★
 THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio. 44103

Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

 Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
 Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
 VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiurkė.

 Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
 pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
 išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiurkė, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

 Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
 R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Savo kojomis žemę siekiant

Dvilypis mūsų išeivių gyvenimas, stengiantis išlaikyti gyvą lietuvių, Lietuvos laisvės siekius ir išlaikyti individualią kovą už egzistenciją, uždeda daug pareigų ir pareikalauja dvigubos energijos. Kova už egzistenciją čia atima didžiausią dalį rūpesčių, energijos ir laiko. Visuomeniniai reikalai gi privalo būti vedami atliekamam laikui ir veikėjams, dažniausia, paaukojant brangų laiką, sveikatą.

Tokiose sąlygose dirbant ir veikiant, atrodo, būtų nuodėmė pulsti, kritikuoti, erzinti ir gadinti nervus tų mūsų veikėjų, kurie nesigaili nei savo laiko, nei lėšų, nei sveikatos, kad tik mūsų visuomeniniai, bendruomeniniai, kultūriniai, sportiniai ir visi kiti reikalai judėtų, rodytų mūsų pastangų vaisius ir vyktų pagal suvažįvimų ir seimų nutarimų dvasią ir raide.

O tačiau nestokojame ir priekaištų ir kritikos, barnių ir puolimų. Visa tai vadinama vienu įprastu ir įsitvirtinusi mūsų visuomeniniame gyvenime posakiu, kad tai darbas vienybės ir bendro darbo ardytojų.

Atrodo, kad kritikoje, kiek ji svari ir apgalvota, galėtume rasti ir pozityvių minčių, teigiamų bendrai veiklai reikišnių. Tuo labiau, kad daugelio mūsų organizacijų ir pavienių veikėjų veiklos planų ribotumas, įsisenėjimas, nelankstumas, pasikartojimas, paskendimas šikūiose, bendrybėse, iškilimėse ir prakalbose rodo esamos padėties netinkamą įvertinimą. Tai stoka platesnio žvilgsnio, tai mentaliteto ribotumas ir užkietėjimas siaurame kevale.

Kiek yra tokių atvejų, kada mūsų bendruomeninėje veikloje rasiame vadovaujančių žmonių, kurie visai nesidomi panašių organizacijų laimėjimais kitų tautybių bendruomenėse. Atrodo, kad mums neįdomu ir visai nesvarbu, kad kitos tautybės turi savo mokyklas, senelių namus, tvirtas labdaros organizacijas. Kad jos turi išplėstą kooperatinę veiklą, stovi ant tvirtų ekonominų pagrindų. Turi savo tautinei kultūrai palankių gražių namų, klubus. Turi jos ir tvirtą atsparą vietos administracijoje, o kartais siekia net į pačias valdžios viršūnes.

O tokių pavyzdžių toli nereikia ieškoti. Jų yra kiekviename mieste.

Mes bijome suamerikonėjimo pavojaus. Mes visą svorį metame į lietuvių išlaikymą. Tų pavojų ieškome kažin kur, savo nosies galo nematydami. O šiame krašte, jei tik panorėtume giliau pastudijuoti, daug kas remiasi -- tautybėmis. Bet remiasi tomis tautybėmis ir tomis tautybių grupėmis, kurios gerai organizuotos, kurios įvertina savo vertę ir savo įnašą šio krašto gyvenime ir kurios turi tvirtą pasitikėjimą savimi ir savo pajėgumu.

Šiandien niekam ne paslaptis, kad viceprezidentas L. J. Johnsonas vyko aplankyti Skandinavijos valstybių ne vien diplomatinei misijai, bet ir tvirtai ir gerai organizuotai tų valstybių tautiečių gyvenančių JAV, tautinei ambicijai patenkinti. Lenkų kilmės žmogus įtrauktas į vyriausybės narių eiles, aiškiai pabrėžiant, jog tai lenkų kilmės žmogus. Taigi su tautybių grupėmis skaitomasi, tačiau tas skaitymasis priklauso nuo tų grupių organizuotumo, jų įtakos šio krašto gyvenime.

Žinoma, kad lietuvių tautinės grupės interesai ne visad gali prilygti, pvz. skandinavams. Mūsų interesai įeina į platesnius politinius laukus, kur susiduriama su sovietų kolonijalinės ir globalinės politikos interesais. Mūsų pagrindiniai siekliai, surišti su Lietuvos ir Rytų Europos pokario situacija, susiduria su kliūtimis, kurios kaip tik reikalauja dar didesnio jėgų įtempimo, dar didesnio susidariusimino ir ryškesnių tautinės grupės susipratimo ir jos pajėgumo ženkli.

Tie ženklai neįtampa į rezoliucijų žodžius, tie ženklai nešviečia organizacijų ir jų pavadinimų skaitlinėse. Tie ženklai yra iškelti ant kitų tautybių ekonominio, socialinio, kultūrinio ir visuomeninio brandumo stiebu.

Tiesa, mes taip pat didžiuojamės savo kultūriniais laimėjimais. Tačiau mūsų kultūrinėje veikloje kultūrininkai naudojami mūsų organizacijų tuščioms kasoms pripildyti, o ne priešingai. Kiekvieną mūsų sumanymą lydi rinkliava, nes mes savo tautinės grupės ekonominės padėties niekad nei nesvarstome ir priemonių neieškome tai padėčiai sunormalizuoti. Ekonominė mūsų tautinės grupės, kaip tokios, padėtis paremta pripuolamu kišenpinigių išreikalavimu tai vienam, tai kitam reikalui. Socialiniai mūsų tautinės grupės reikalai yra apverktinoje padėtyje. Kultūrinėje veikloje remiamės mūsų kultūros darbuotojų iniciatyva ir naudojamės jų vaisiais.

Į visą tai giliau pažvelgus, nedaug kam teko nustebti, kad pvz., kooperatyvine idėja susirūpino -- Chicago's žurnalistas. Gal neteks ilgai laukti, ir mūsų kooperatininkai bei prekybininkai įsteigs savo žurnalistikos skyrių. Nes gi mes esame gyvi, veiklūs ir pozityvūs žmonės: jei matome mūsų gyvenime spragą, ją tuoj skubame užkūsti -- pasikvietę paskaitininką.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo metu Toronte, kai dar nebuvo žinomi valdybos rinkimų rezultatai. Stovi iš kairės: inž. V. Adamkavičius, Juozas J. Bachunas, naujasis pirmininkas, St. Barzdukas PLB vicepirmininkas ir dr. B. Nemickas.

IS PASAULINIO SEIMO PAŠALIŲ (3)

V. RASTENIS

Seimas ir kunigai *

-- Na, ir kam gi čia vėl bus užkliuvę kunigai? -- suklus irzliai nepatenkintas kas nors iš tų kunigo vardo orumo sargybinių, kurie antrąjį įsakymą ("neminėk be reikalo") stengiasi taikyti ne tik Dievo bet, netgi uoliau, ir kunigo vardui saugoti nuo profanacijos.

Beje, hebrajų kalbos žinovai neseniai atrado, kad, šalia kitų netikslumų šventraščio vertimuose į kitas kalbas, Dekalogas (Dešimtys Dievo įsakymų) jų irgi neišvengęs. Pavyzdžiui, antrojo įsakymo tiksliai prasmė esanti -- neprisiiekti be reikalo. Mat, "Dievo minėjimas" hebrajų kalba reiškes ne šiaip jau Dievo vardo atsitiktinį ištartimą, o konkrečiai priešaišką. Iš vertimų atrodo, kad Dievo vardą iš viso kaip nors minėti reikia taupiai, tik svarbiam reikalui esant. Tiesa, yra aiškinimų, kad to nereikia suprasti taip, lyg būtų liepta vengti be akivaizdaus reikalo užsiminti Dievą, o reikia tik saugotis minėti Dievą be atitinkamo

*) Žr. Dirva Nr. 104 ir 105.

vo nustebimo ir dėl jo pažūrų į valdžią bei demokratiją. Mano pastebėjimai, kad kiekviena valdžia, atseit, valdančiųjų rankose sukaupia galia, valdančiuosius gadina, jis klasifikavo kaip "paika anarhistų filosofija." Man net nepatogu, kad reikia ginti demokratinę santvarką nuo paties dr. P. Grigaičio. Juk galimybė pakeisti valdžią yra kiekvienos demokratinės santvarkos pagrindinis pažymys! Kad galia žmogų gadina, žino ne tik anarhistai, bet patys rimčiausi istorikai. Vienas iš tokių -- anglikonų vyskupas Mandel Creighton -- taip teigė: "Power tends to corrupt, and absolute power corrupts absolutely. Great men are almost always bad."

Creighton mirė 1901 metais. Reiškia, jis prie tos liūdnokos išvados priėjo nematęs nei Mussolinio, nei Stalino, nei Hitlerio, nei pagaliau Rooseveltto. Bet palikus istorikus nuošalyje, tenka priminti, kad dėl labai gerų priežasčių JAV santvarka numato, kad žmogus per ilgai neužsisėdėtų prezidento kėdėje. Toji problema aktuali ypač dabar, kada technikos pažanga valdantiems suteikė ypatingą galią ir priemones įkalbėti savo nuomones masėm, kad ir televizijos pagalba ateinant į kiekvieno piliečio namus. Juk nebūtinai valdančiojo nuomonė turi būti teisinga. Otau tą "apsukti" nėra labai sunku. Tai įrodė Hitleris, kuris valdžios pasiekė per slaptus ir laisvus rinkimus parlamentarinėje Veimaro konstitucijos respublikoje.

Mane kiek stebina ir Dr. P. Grigaičio valdžios pakeitimo baimė. Ar tik jį nebus taip nutiekusi ilga kova dėl "valdžios" ALToje? Jei taip, turime dar vieną papildomą įrodymą, kaip valdžia apgadina žmogų!

V. Meškauskas

respekto. Vadinasi, Dievą gali minėti, bet tik pagarbiai. Tačiau naujasis originalinio teksto aiškinimas sako, kad antrasis įsakymas šiaip jau Dievo minėjimo visiškai neliečia, o liepia tik neprisiiekti (Dievo vardu) be reikalo, t.y. be rimto ir teisaus reikalo. Iš to išeitų, kad nėra uždrausta net ir Dievą paminėti neapsvarčius, ar toks paminėjimas pateisinamas reikalingumu. Tad juo labiau ne nusižengimas paminėti kunigus, nors kam ir atrodytų, kad gal nebuvo reikalo...

Išskirtinis kunigų paminėjimas PLB seimo proga šiuo atveju, tačiau nėra koks tyčinis "kunigų užkliudymas be reikalo". Nesgi kunigai (ir gal kaikurie kiti už kunigus kunigiškesni seimo rengėjai bei tvarkytojai) sudarė šiam seimui tam tikrą atmosferą ir tam tikrą atspalvį, kurio nebuvo galima nepastebėti. Už tai jiems priklauso atitinkamas kreditas, kurį, kalbant apie seimą, pridera paminėti.

Trijų Europos kraštų lietuvių bendruomenės seime turėjo tik po vieną gyvą atstovą ir jie buvo kunigai (Italijoje, berods, ir visa lietuvių bendruomenė susideda daugiausia iš kunigų bei klierikų). Iš Jungtinių Valstybių bendruomenės keturi atstovai buvo kunigai. Taigi, kunigų seime buvo maždaug dešimtis nuošimčių visų atstovų. Proporcija daug tirštesnė, negu plačiuosiuose lietuvių bendruomenės sluoksniuose.

Jei kas būtų sudaręs statistinius seimo dalyvių duomenis profesijų pagrindu, gal ir kuri kita profesija būtų pasirodžiusi panašiai ar net gausiau atstovaujama. Tai kodėl gi kiti, nekunigai, neperšvietė seimo savu atspalviu? Paaiškinimas paprastas. Kunigystė ne vien profesija. Ji ir aureolė, ir įtaka.

Įtaka, žinoma, nėra vienos kryp ties vyksmas. Įtaka reikalinga

priėmimo. Gal seimo atmosferos pažadinti, o gal ir savo namines aplinkybes aptardami, keli seimo dalyviai bei svečiai svarstė klausimą: kodėl kunigams lengviau sekasi padaryti įtakos mūsų žmonių, negu kam kitam? Nuolaidžiai, bet kiek ciniškai nusiteikęs, samprotautojas aiškina: "Matot, kunigai daro protekcijas įsigyti gyvenvietėms amžinybėje... Kas gali susilyginti!"

Bet seime amžinybės gyvenviečių klausimai nebuvo sprendžiami, o kitų reikalų sprendimuose visų atstovų balsai buvo vienedo svorio. Dešimtis nuošimčių kunigų seimo atmosferos gal ir nenulemtų. Bet pridėk prie jų dar keletą kunigų išsimėčiusių svečių - stebėtojų tarpe, pridėk tėtiškai maloniai globojančius patalpų bei ant stalų išdėstytų "Viešpaties malonių" šeimininkus klebonus su paslaugumu švitančiomis viduramžėmis ir jaunomis jų pagalbininkėmis bei pagalbininkais, pridėk pasimeldimus prieš posėdžius ir užkandžius ir vėl šei mininkų prakalbėles svečiams -- štai ir atmosfera, ir spalva.

Atmosfera nenulėmė kaikiurių sprendimų, išėjusių gal ne visai tokių, kokių būtų buvę galima tikėtis, jei atmosfera būtų lėmusi. Bet atmosfera buvo ir jos sudarytojai gali pasididžiuoti savo gabumais ją sudaryti. Atmosfera jau vyravo ir seimo rengime. Ji padvelkė ypač iš "Pasaulio Lietuvių Dienų Vadovo" (seimo įvykių programos). Ne tiek iš darbų tvarkos, kurią tūlas priekabiautojas bandė apibūdinti santrauka -- "pietūs vienoj parapijoj, pietūs kitoj parapijoj", kiek iš puslapio apie sekmadienio pamaldas. Toronto arkivyskupijos katedros nuotrauka pailiustruotas pranešimas pradėtas tokiu stambio mis raidėmis išspausdintu pareiškimu:

"Dalyvavimas sekmadienio pamaldose yra visų tautinė pareiga".

Kad sekmadienį dalyvauti pamaldose yra visų katalikų pareiga (ir tai ne absoliutinė), tas žinoma iš atitinkamų nuostatų. Bet tai religinė pareiga. Kas tą pareigą pavertė tautine? Kas tie visi, kuriems skelbiama ši nauja tautinė pareiga?

Buvo aiškinimų, kad pamaldos katedroje yra gera proga didžielemi viešai lietuvių demonstracijai. Net ir vadove buvo parašyta kad pamaldose "Dalyvaus daugelis aukštų vietos dvasininkų"...

Seimo dalyviai ir tolimieji svečiai, žinoma, negalėjo sudaryti įspūdingos demonstracijos. Padėjo čia vietiniai seimo svečiai torontieškiečiai lietuviai, kurių suėjo tiek daug, jog daugelis į katedrą netilpo ir tie "tautinės pareigos" atlikti nebegalėjo "dėl techninių kliūčių"...

Kadangi katedra buvo užimta vien lietuvių, tai demonstracinis momentas savaime pasidarė nereikšmingas, nes demonstracijai reikia gi kiek galima daugiau žiūrovų, o jų nebuvo (ne tik todėl, kad katedroje žiūrovams nebuvo vietos, bet ir dėl to, kad pamaldos buvo 1:30 val., kai visi kiti jau po pamaldų ar be pamaldų namie papietavę išsėjęsi...). Tad šią lietuvių demonstraciją (susirinkimą išklausti vėlyvųjų šių ir pamokslo) iš lietuvių matė tik Toronto kurijos administracija. Sako tie gėrėjosi katedros pilnumu (ne taip dažnai ji esanti tokia pilna), ir įsitikino, kad Toronte lietuvių parapijų klebonai turi gausias avides. Tad Toronto lietuvių klebonų autoritetas kurijos akyse, beabejo, buvo žymiai pastiprintas. Gerai. Bet visgi ne visi tapo tikrinti, kad tai pasiekti buvo visų lietuvių tautinė pareiga...

Beje, pamaldų tvarkaraštyje buvo skirti aštuoni žodžiai ir lietuvių evangelikų pamaldoms, kuriuos 9 val. rytą, be iškilmių, be celebrantų vardų, be atrakcijos ir be demonstracijos, taigi, turbūt, ir be "tautinės pareigos"...

Dalykai taip susidėjo, beabejo, visai natūraliai, savaime, dėl tos paprastos priežasties, kad seimas buvo rengiamas tokiu neabejotinai nuoširdžių tautiečių, kurių sąmonėje lietuvis ir katalikas yra neatskirtinos sąvokos, kurių nusiteikime geras lietuvis turi būti ir geras katalikas, o jeigu jis koks evangelikas ar kitoks, arba iš viso sunkiai telpa į religinę kalsifikaciją, tai jį, žinoma, galima ir reikia toleruoti savo tarpe, bet tik kaip atlaidžiai apgailestautiną ir nutylėtiną išimtį.

Ir negausūs politiniai svečiai baigiamosiose iškilimėse harmonizavosi su ta pačia atmosfera išskirtiniais reveransais kunigams ir monsinjorams ir savo katalikiškos ideologijos pabrėžimais. Liberalo Kanados premjero atstovo ypatingas pasižymėjimas itin buvo pabrėžtas tas, kad jis senatorius katalikas ir kad jis dalyvavęs popiežiaus vainikavimo iškilimėse.

Tos ir kitos panašios smulkmenos kaip tik ir sudarė atmosferą, lyg šis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas būtų lietuvių katalikų bendruomenės seimas.

 Skaityk ir platink
 DIRVĄ

DR. P. GRIGAITIS IR VALDŽIA

Man negaila, kad dr. P. Grigaitis mano straipsniuose taip dažnai ieško įkvėpimo savo "apžvalgai" Naujienose, tačiau taip darydamas jis neturėtų man priskirti to, ko aš nėrašiau, ir po to pradėti šaukti:

"Teigiamai be pagrindo ir lo-

gikos".

Taip jis vėl padarė Naujienų rugsėjo 20 d. numeryje, atsakydamas į mano rugsėjo 18 d. pastabas šioje vietoje. Čia tarp kitko aš pasiteiravau, kodėl, jo nuomone, padėjimas Sovietų Sąjungai laimingai pergyventi karus buvo geras darbas, kurį padarė velionis F. D. Rooseveltas? Vietoje, kad aiškiai į tai atsakius, jis mano klausimą pavadino "išvada" ir rašo:

"Šitoje p. Meškausko išvadoje yra tiek pat "logikos", kiek būtų pareiškime: 'Jei tu sakai, kad ne asmuo, kuris sėdi teisiamųjų suole, atliko žmogžudystę, tai tu laikai žmogžudystę geru dalyku!' Šia proga negaliu nusišėti pa-

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimas Toronte rankos pakėlimu priima Lietuvos laisvinimo reikalau rezoliuciją. Balsus skaito rašytoja Alė Rūta.

St. Dabkaus nuotrauka

AKADEMINIS GYVENIMAS

KORP! NEO-LITHUANIA PENKTASIS SUAŽIAVIMAS J. JUREVIČIUS

Rugpjūčio 31 d. ir rugsėjo 1 d. Korp! Neo-Lithuania vasaros stovyklos uždarymo metu, Linkų vasarvietėje, Christiana Lodge, įvyko Penktasis šios korporacijos suvažiavimas. Korporacija visuotinus suvažiavimus daro kas antri metal.

Šiame suvažiavime gausiai dalyvavo jaunimo iš visų padalinių: Chicagos, Bostono, Clevelando, Detroito, New Yorko, Philadelphia.

Rugpjūčio 31 d. 5 v. įvyko iškilmingas suvažiavimo atidarymas. Įnešama korporacijos vėliava. Tautos Himnas. Po to Korp. Vyr. Valdybos pirmininkas inž. V. Mažeika prabilo į suvažiavusius.

Po pirminio kalbos sekė sveikinimai. Žodžiu sveikino ALT S-gos pirmininkas V. Abraitis, Tautinio Akademinio Sambo pirm. J. Našlūnas, Garbės Filisteris Dr. J. Bartkus, New Yorko Filisterių S-gos vardu A. Diržys. Gauta daug sveikinimų raštų. Po sveikinimų fil. A. Diržys skaitė įdomią paskaitą. Po paskaitos buvo sudarytas darbo prezidiumas iš M. Valiukėno, Dr. Noako ir Augustinavičiūtės. Sekretoriatas -- Mažeikienė, Rūkaitė ir Tiškus.

Iškilmingas posėdis baigtas Gaudeamus. Vakare buvo tęsiamas darbo posėdis. Sudarius įvairias komisijas sekė pranešimai: Vyr. Valdybos, išdininio, Arbitr Elegantiarum, Plokštelių leidimo k-jos, Stipendijų ir Šalpos Fondo, Revizijos k-jos, Garbės Teismo.

Po visų pranešimų įvyko gana įdomios diskusijos. Ypač reikia pasidžiaugti, kad šiame suvažiavime ir diskusijose pirmą kartą taip gausiai ir aktyviai dalyvavo jaunoji studentijos karta. Ne tik dalyvavo, bet kartu pateikė visą eilę gražių sumanymų bei pasiūlymų. Susidarė įspūdis, kad mūsų studijuojantis jaunimas gyvai ir realiai galvoja apie kasdieninius reikalus. Kad šios korporacijos veikla, jos pulsas jiems prie širdies. Jaunimui atrodo, kad visą korporacijos veiklą reikėtų dar daugiau suintelektualinti, suaktyvinti, išjudinti, praplėsti. Ypač diskusijose pasireiškė stovyklos laikraščio "Naktibalda" redaktorė Augustinavičiūtė, R. Mulokas, Gilvydis, Staniūnas, Jurdaitė, Žemgulytė-Narbutienė, Stakauskas ir kit. Po visų gražių pasiūlymų bei pasisakymų šios dienos posėdis ir buvo baigtas. Po to sekė bendras suvažiav-

vimo dalyvių, stovyklautojų, bei svečių linksma vakaris. Šiame suvažiavime susvečiama dalyvavo apie 200 asmenų.

Išaušo rugsėjo pirmosios rytas. Šaltokas. Paskutinė suvažiavimo diena, 10 val. pakeliamos vėliavos. Pamaldos. Jaslaikė Tėvas Kubilius, SJ. Pasakė gražų pamokslą. Vienuoliktą valandą įvyko iškilmingas posėdis. Suvažiavimui buvo pristatytas pakelti į garbės filisterius savanoris-kūrėjas, dramaturgas, poetas ir rašytojas Stasys Santvaras. Į salę pakviečiamas St. Santvaras. Jį pristato Arbitr Elegantiarum St. Švedas. Seka spalvų uždėjimas ir priesaika. Prieš uždėdant spalvas asistentės kol. Augustinavičiūtė ir Jurdaitė padėdamo iš poeto Santvaro knygos vieną eilėraštį. Giliai sujaudintas St. Santvaras trumpai padėkojo šiam suvažiavimui už jam suteiktą didelę garbę būti šios tautiškos korporacijos nariu. Po šių iškilmų įvyko stovyklos uždarymas.

Trečią valandą prasidėjo baigiamasis suvažiavimo posėdis. Poetas St. Santvaras skaitė turiningą paskaitą -- "Kultūra ir lietuviybė". Po paskaitos sekė korporacijos padalinių atstovų pranešimai bei pageidavimai naujai valdybai. Taip pat padarė pranešimus spaudos ir kitos komisijos. 1962 m. Korp! Neo-Lithuania atšventė 40 metų savo gyvenimo sukaktį. Tam reikalui buvo sudaryta komisija išleisti suakutuvinį leidinį. Tos k-jos narys A. Diržys painformavo, kad leidinys yra ruošiamas ir jis neužilgo pasirodys.

Dr. J. Bartkus besirūpindamas tautinės minties spaudos klestėjimu -- jaunuosius korporantus kol. Jurdaitę, Augustinavičiūtę, Staniulytę ir Stakauską, kurie dažnokai pasirodo spaudoje, kiekvieną apdovanojo po \$25,00 vertės Vilties draugijos šėrais.

Svarstyti statuto pakeitimai. Sekančiai kadencijai suvažiavimas į Vyr. Valdybą išrinko:

Inž. V. Mažeiką, M. Šimkų, inž. St. Virpšą, R. Staniūną ir R. Stakauską.

Kontrolės k-jon išrinkti: Juodikas, Žemaitis, Žvinys. Stipendijų ir Šalpos Fondo Valdybon išrinkti: Dr. L. Kriaučiūnas, J. Jasukaitis, K. Kasakaitis, A. Paplėnaitė ir J. Valkiūnas.

Garbės Teisman išrinkti: Dr. B. Nemickas, Dr. E. Noakas, K.

Šenikas, T. Sperauskas, V. Sutkutė.

Į Korporacijos Tarybą: J. Našlūnas, M. Valiukėnas, S. Mažuolis, J. Jurdaitis, A. Šiliūnas, R. Mulokas, C. Modestavičius, J. Andrašius, P. Gintautis ir E. Narbutienė.

Po suvažiavimo uždarymo stovyklos globėjas fil. dr. L. Kriaučiūnas su ponis visus dalyvius skaniai pavaišino specialiai iškepta avienu.

NAUJAS SEMESTRAS, NAUJI UŽMOJAI

Rugsėjo 15 d., posėdžiavo Korp! Neo-Lithuania New Yorko padalinio valdyba, aptardama rudens veiklą ir Korporacijos šventės programą. Metinę suėgą numatoma šaukti spalio 12 d. Korporacijos šventę įvyks š.m. lapkričio 9 d. 6:30 v.v. Ridge-wood Lanes salėje, 1001 Irving Ave., Brooklyn, N.Y. Įėjimas: vaišėms ir šokiams -- \$6,00, vien šokiams -- \$2,00. New Yorko padalinio valdyba deda pastangas gauti naują ir talentingą Chicago neolituonų orkestrą šokiams groti. Neolituonai New Yorko mielai kviečia visus korporantus, bendraminčius ir bičiulius, gyvenančius metropolijoje ir toliau, dalyvauti korporacijos iškilmingose sueigoje ir dingame vakare. Stalus galima iš anksto užsisakyti pas Danutę Maurukaitę 84-23 116 Str. Richmond Hill, N.Y. (telefonu: VI-6-5447).

Korp! Neo-Lithuania vyr. valdybos pirmininkas inž. V. Mažeika atidaro Korp! Neo-Lithuania penktąjį suvažiavimą. Prie stalo iš kairės: M. Šimkus, St. Virpša, pirm. V. Mažeika, S. Adomaitienė ir St. Švedas.

Taipogi, Lietuvių Studentų Sąjungos suvažiavimo New Yorke proga, neolituonai ruošiasi įdomiai ir originaliai priimti savo bičiulius per susipažinimo vakarą. Bet apie tai tik vykstantieji į suvažiavimą sužinos.

A. Budreckis

ATSIŪSTA PAMINĖTI

THE UNPUNISHED CRIME, autorius Alfreds Berzinš, išleido Robert Speller & Sons leidykla 33 W. 42 St., New York 36, N.Y. 314 psl. kainą \$5,75.

Autorius A. Berzinš yra vienintelis likęs gyvas Vakaruose iš paskutiniojo Latvijos ministro kabineto narių. Jis yra latvių Laisvės komiteto narys ir Ame-

rikos latvių S-gos vicepirmininkas.

Angliškai išleistoje knygoje autorius patiekia Latvijos pavergimo ir komunistinio valdymo nusikaltimo faktus. Knygos įvadą parašė senatorius Thomas J. Dodd. Knyga iliustruota keliais paveikslais, kurių tarpe A. Merksys figuruoja komunistų nužudytų 3 Baltijos Valstybių prezidentų tarpe.

ISPŪDŽIAI IR TIKROVĖ

Dr. J. Griniaus "Mano viešnagė Amerikoje" perskaitęs Pranas Razminas Draugo rugsėjo 18 d. numeryje rašo, kad tie įspūdžiai nesą džiuginantys, ypatin-gai, kad autoriaus gautoji informacija ne visur buvusi objekty-

vi. Įspūdžiai ne visada turi ryšio su tikrove. Girdi, "reikia pagyventi ir daugelį dalykų pačiam savo kailiu patirti, reikia pačiam pakovoti už savo visokeriopą egzistenciją, kad sprendimas būtų mažiau priekaištingas."

Pr. Razminas savo "žvilgsnyje į kitą pusę" atkreipė dėmesį į vienuolynams ir katalikams ap-lamai padarytus priekaištus, prabėgoms palietus ir kitus iš-keltus kritikos žodžius.

Niekas, tačiau, negali nuneigti, kad dr. J. Griniaus įspūdžiuose yra ne mažai ir pagrįstų priekaištų. Dėl jų daugiausia ir jaudinamasi.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTOVĖJE PARAMA- 2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332 Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. ANTIQUE, Four Roses 86 proof Str. Burb. Whiskey 5th \$3.98
2. BARNETT Prancūziškas konjakas 5th \$4.98
3. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediška 5th \$3.98
4. Import. 6 metų CANADIAN WHISKEY 5th \$3.98

5. NAPOLEON FRENCH BRANDY 5th \$3.35
6. METAXA. Graikų brandy. 90 proof 5th \$5.75
7. VAT 69 SCOTCH Whiskey 5th \$4.98
8. BORDEAUX French vine 5th \$0.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

KAI RUSAI ATEINA

(ISTRAUKA IŠ KNYGOS "WENN DIE RUSSEN KOMMEN")

ROBERT RAID

(22)

Roogas praveria savo kabineto duris.

— Raidai, ateik čia.

Jis stovi vidury kambario — jo mėlynas kombinozas nešvarus, raudonas raištis ant rankovės pusiau nudrėkęs.

— Paliksi šiandien valandėlę ilgiau, Raidai. Reikia ir man kartą nusiprausti. Po to turiu su tavim apkalbėti skubius reikalus.

Ko gi jis nori? Šiandien jis toks nervingas ir, atrodo, nesaugus. Aš laukiu. Jau valanda, kaip Roogas išėjęs — turėtų sugrįžti!

Laiptuose žingsniai. Įeina Roogas ir sėdasi.

— Paduok man raštus, Raidai!

Jis pasilenkia prie bylų. Jo veidas raudonas ir purptęs, akys mažytės, burna siaura ir tiesiog brutali. Įspūdis dar patvirtina rankos, kurios anksčiau taip prižiūrėtos, dabar paraudusios ir šiurkščios. Nulūžinėję nagai liudija, kad jis rankų nesaugojo.

Gaižiu balsu jis duoda nurodymų ir pastumia bylas į šalį.

— Norėjau su tavim pakalbėti, Raidai!

— Klausau, drauge Roogai.

Atsistojęs ištraukia iš spintos butelį ir jį pastato prieš mane ant stalo.

— Ne oficialiai — tik pasiplepėti.

Atkemša butelį ir nugeria.

— Atrodai gerokai pasikeitęs, Raidai. Ko gi tau trūksta?

— Nieko, drauge Roogai.

Jis atsilošia.

— Susikrimtęs dėl savo tėvo?

Tyliu.

— Turi kokių žinių iš tėvo?

— Ne.

Roogas pakelia akis į viršų.

— Karas, Raidai, o karas visados žiaurus. Gerai žinau.

— Suprantama, drauge Roogai.

Staigiu rankos judesiu jis patraukia lempą į šalį ir nugėręs iš butelio gurkšnį pastato prieš mane.

— Ar nepastebi, kaip atsakinėj, Raidai? Po pusę žodžio — burbt, burbt! Gaila, Raidai. Pažįstu geriau tave, negu pats manai. Matau — esi labai labai pasikeitęs.

— Galbūt, drauge Roogai — bet kas iš mūsų nepasikeitęs?

Jo veidas dar labiau niaukiasi, akys siaurėja.

— Taip, tikrai — visi mes pasikeitėme, bet ypač tu, Raidai! Ar žinai, kad visame komisariate palikai tik tu vienas, į kurį vis dar tebesikreipiu oficialiai "Jūs". Visus kitus aš seniai tujuoju, neišskiriant Herberto, Metso, net Seppo (paskutinis nepriklausomoje Estijoje buvo pramonės ministras. Vert.).

— Metsas ir Seppas — išvesti, drauge Roogai.

Jis sugniaužia kumščius.

— Taip — jie išvesti! Bet mes kalbame apie tave, Raidai! Atsimeni, kada tu pasirodei komisariate, Raikai? Tada tu pasirodei gerai išauklėtas jaunas vyras, kuris puikiai žino, ko nori. Tu man patikai, Raidai, nežūrint tavo praeities ir kilmės. Man patiko tavo drąsa ir kietumas. Taip, jau tada buvai kietas, Raidai. Man patiko tavo laikysena ir tonas.

— Argi jau nebesu kietas, drauge Roogai?

Vos pastebimas šypsnyš perbėga jo veidu.

— Kietas? Taip, Raidai, toks ir palikai. Bet per tą laiką pasidarei nervingas, vėliau pavargęs, pagaliau prislėgtas! Mačiau, kad pačiam nelengva. Bet drauge pastebėjau, kad esi ištvermingas. Nepalūžai! Kiekvienu atveju laikei iškęsęs galvą, niekam nesilenkei, nebijojai — bent, mažiausiai, neparodei, kad bijai! Daug atlaikėi ir dar daug atlaikysi, Raidai! Tavo laimė, kad daug kas tavęs neįvertina! Iš tavęs būtų nepamainomas karys — kietas, ištvermingas ir gudrus!

— Gal greit pasidarysiu kareiviu, drauge Roogai.

Jis primerkia akis.

— Saugokis kvailysčių, Raidai. Būtų gaila, jei pakliūtum į Pagari! (Pagari — garsus NKVD kalėjimas Taline. Vert.).

Tada jis pasiduoda į mane:

— Žinau, ką galvoji, Raidai! Daugiau tavęs neklausinėsiu. Sakyk, ką turi ant širdies?

Tylomis tik patraukiu pečiaus.

Jis pasižiūri į raudoną raištį ant rankovės.

— Gal tavo nuotaką drumsčia naikinamieji batalijonai?

— Gal ir tas, drauge Roogai.

Jis tik nusikvatoja:

— Prisiklausėi vaiduoklių istorijų, Raidai, ką? Gal tos istorijos trukdo pačiam miegoti?

— Manot, kad tos istorijos išgalvotos?

Roogas atsistoja ir pereina per kambarį.

— Gal ir ne. Bet — miško broliams jokio pasigalėjimo!

— O moterims ir vaikams?

— Tai tik pagasdinimui!

— Ar reikia stebėtis, kad atsirado miško brolių? Matote — aš pasitikiu Jumis, kitaip tylėčiau.

Roogas sustoja nugara į mane:

— Ne!

— Argi nebuvo elgiamasi taip, drauge Roogai, kad estai pasidarytų sovietinio režimo priešai? Argi nesi-stengta privesti mūsų žmones prie beviltiškumo?

— Gana, Raidai! Užteks!

— Sakykite — kodėl vyrai pasitraukė į miškus? Ar visa tai, kas buvo daroma, neišvengiamai to reikėjo? Argi tai buvo kelias palenkti mus komunizmo keliu?

Roogas atsiska ir sustoja prie manęs.

— Partijos negalima kritikuoti, Raidai! Be to — viską sprendžia Maskva!

Aš tik nusišypsau. Roogas sėdasi ir žvelgia į mane piktomis akimis.

— Tau juokas, Raidai! Kas, po velnių, tau davė teisės juoktis? Tu juokiesi iš mūsų — komunistų?

(Bus daugiau)

VASARIO 16 GIMNAZIJA, SVETIMIEJI IR SAVIEJI

Lietuvių Vasario 16 d. Gimnazija Vokietijoje yra lietuvių bės tvirtovė. Jau pats jos pavadinimas rodo, kad ji ruošia jaunimą ateičiai Vasario 16 d. dvasioje. Tačiau jos uždavinys yra ne vien tautinis, bet ir mokslinis: ji yra lietuviškojo mokslo židinys. Todėl suprantama, kad visų laisvojo pasaulio lietuvių akys yra į ją nukreiptos. Vieni ją ilgus metus išvermingai, su didžiausiu pasiaukojimu remia, kiti stebi, kritikuoja, bet visi apie ją kalba. Nemaža vietos jai skiria ir lietuvių laisvoji spauda.

Ką ji išauklėjo mūsų tremties bendruomenei ir Lietuvos ateičiai? Kritikai prikiša, kad L. Vasario 16 d. Gimnazija permaža paruošė studentų, visuomenės veikėjų. Tai netiesa. Ši gimnazija yra išleidusi apie 50 abiturientų, kurių daugumą studijuoja Vokietijos, ar kitų kraštų universitetuose. Kaikurie iš jų aktyviai reikišiasi lietuvių darbuose, pvz., doktorantas V. Lénertas yra išrinktas Vokietijos Krašto Tarybos nariu, stud. V. Bartusevičius yra "Ateitin" redaktorius, Amerikoje R. Šiežas yra "Ateities" žurnalo redaktorius, Br. Čepulevičius -- kelių laikraščių koresp. Po kelerių metų iš jų susilauksime dar daugiau diplomuotų inžinierių, medicinos daktarų ir kitų specialistų, kurie įsijungs į aktyvią lietuviškąją veiklą. Manding, jei L. Vasario 16 d. Gimnazija kasmet paruoštų ir išleistų bent po kelis abiturientus ar bent po vieną, kudirkiškai tariant, tvirtą lietuvių stulpą, tai jos gyvavimas ir į ją dedamos aukos būtų pateisinamos. Juk ir nepriklausomoje Lietuvoje iš daugybės gimnazijų, kurias lankė gausybė mokinių, teiseidavo tam tikra dalis gabuolių, linkusių į mokslą, literatūrą, žurnalistiką, meną ar visuomeninę bei politinę veiklą.

Mūsų visų tikslas ir uždavinys yra ko ilgiausiai išlaikyti L. Vasario 16 d. Gimnaziją. Tai nėra mūsų prestižo ar garbės dalykas, bet mūsų tautos gyvybinė būtinybė. Juo ilgiau egzistuos lietuviškos mokyklos tremtyje, juo ilgiau išliks ir klestės lietuvių.

Stp. Vykintas

Kas labiausiai yra užinteresuoti, kad L. Vasario 16 d. Gimnazija greičiau sužlugtų. Pirmoje eilėje tai rusų bolševikai, o jiems tarnaudami kartu ir lietuviškieji, nes jiems ši gimnazija politiškai yra rakštis akyse. Todėl visai nesistebime, jei bolševikinėje spaudoje skaitome nepalankius, melagiškus straipsnius apie gimnaziją ir jos puoselėtojus. Jie paskelbė nemažą paskalbų ir šmeižtų apie ją žodžiu, sudaro sankiršų (intrigų) slaptai mūsų pačių tarpe.

Tačiau mus nelaukta nustebino vokiečių laikraščio "Memmeler Dampfboot" laikysena Vasario 16 d. Gimnazijos atžvilgiu. Jau ne kartą buvo viešai skelbta, kad vokiečių oficialieji sluoksniai remia ir remis visų tautų pabėgėlių nuo bolševikinio teroro kultūrinės pastangas ir institucijas. Tuo tarpu "Memmeler Dampfboot" š.m. liepos 20 d. paskelbė priešišką K.K. straipsnį "Ein Gymnasium für 800.00 DM. -- für 80 Schüler". Šio straipsnio autorius tuoj iš karto paskelbia neteisingą tezę: "Kasmet mažėja mokinių skaičius, nes lietuvių tėvai vis mažiau yra užinteresuoti savo vaikus auklėti (mokyti) lietuvių kalba." Ne dėl tėvų kaltės mažėja mokinių skaičius, bet dėl socialinės ir politinės konjunkcijos. Taip pat netiesa, kad vyresnės klasės yra po 3-5 mokinius iš okupuotos Lietuvos pastaruoju metu atvykusiųjų į Vokietiją.

Toliau straipsnio autorius užsipuola dėl pernai metų nusiųsusių abiturientų egzaminų. Tiesa, tai faktas. Tačiau jis nenurodo tokių faktų, kad ir vokiečių privačiose gimnazijose kartais neišlaiko visa abiturientų klasė. Pvz., Schriesheim prieš porą metų neišlaikė 13 abiturientų. Ar tai mokytojai kalti?

Autorius, norėdamas sustiprinti savo argumentus prieš Vasario 16 d. Gimnaziją, panaudoja "Dirvą", kaip šaltinį. Jis tvirtina, kad "Dirvoje" buvo parašyta jog Amerikos lietuviai sulaukė 10.000 dolerių paramą Vasario 16

d. Gimnazijai, nes šios gimnazijos mokytojai neturį reikiamų kvalifikacijų ir jos lygis (niveau) kas met smunkas. Kiek man žinoma, taip nebuvo parašyta, o jei ir buvo, tai nevisuomet galima remtis tuo, kas spaudoje parašyta.

Toliau pasislėpęs žurnalistas savo skraistę atidengia: jis siūlo Stuttgart Kultūros ministerijai įvesti griežtą kontrolę Vasario 16 d. gimnazijoje. Dar daugiau: jis siūlo vokiečiams neberemti gimnazijos statybos, nes mokinių skaičius mažėjas, o iš gimnazijos teliksianti priešlaunda ar vienuolynas. Geriau, esą, steigti lietuvių internatą Mannheim, kur lietuviškai lankysią vokiečių mokyklą ir internatą galėsią mokyti lietuviškai.

Deja, mes galime atvirai K.K. pasakyti, kas mes norime ir galime išlaikyti Vokietijoje pilną lietuvių gimnaziją. Jei mūsų gimnaziją remia vokiečių vyriausybė, tai tiek pat remia ir latvių, vengrų gimnazijas. Mes norėtume viešai K.K. paklausti, kas būtų buvę nepriklausomoje Lietuvoje, jei Lietuvos vyriausybė Kaune būtų atsakiusi paramą vokiečių gimnazijai ir ką galvotų vokiečiai, jei lietuvių šio paskutinio karo metu būtų atsakę vokiečiams bado metu pagalbą: juk vistiek jūs mirsite, tai kam jums duoti duonos...

Daugiau nediskutuodamas su K.K., noriu patiekti informaciją, kad "Memmeler Dampfboot" skelbia esąs "die Heimatzeitung aller Memelländer" (visų klaidėčių laikraštis) ir šį laikraštį redaguoja p. F.W. Siebert, Oldenburge.

Bolševikų noras sužlugdyti Vasario 16 d. Gimnaziją mums yra suprantamas, bet iš vokiečių pusės tai tegalėtume laukti tik iš vokiečių komunistų ar iš buvusių diktatūrininkų, kurie ir šiandien turi panašius tikslus, kaip ir bolševikai...

Mes visi gerai žinome Vasario 16 d. Gimnazijos trūkumus, bet ar visi juos šaliname. Didžiausias šios gimnazijos trūkumas yra kapitalo stoka. Jei gimnazija turėtų tiek pat kapitalo, kiek turi vokiečių gimna-

Vanda Endriukaitė, išpildo "Paparčio žiedo stebuklo" šokyje lietuvių vaidmenį, ieškant paparčio žiedo.

zijos, tai nebūtų jokių kitų trūkumų. Joje tada mokytojų darbą dirbtų visi lietuvių akademikai ir visi vokiečiai akademikai. Ir dar direktorius iš jų galėtų atrinkti geriausius. Taigi, tie, kurie iš saviškių kritikuoja Vasario 16 d. Gimnaziją iš už jūrų marių, turėtų atvažiuoti į šią gimnaziją ir bent mėnesį joje padirbėti mokytojo ar kokį kitą darbą. Po to jau žinotų, kad kritika yra lengvas darbas, o gyvenimo būtinybė yra žiauri ir kieta. Norint Vasario 16 d. Gimnaziją ilgiausiai išlaikyti, yra reikalingas didžiausias pasiaukojimas. Jei pastatytinsime gimnaziją naujus rūmus, o jų statybą pinigų dar labai daug reikia, jei pagerinsime mokytojų ir visų gimnazijoje dirbančiųjų gyvenimo sąlygas, jei sudarysime mokiniams tinkamas mokslo aplinkas, tada ir mokinių bus daugiau, ir mokslo lygis pakils, ir

gimnazijos egzistencija bus užtikrinta.

Taigi, pirmoje eilėje visokeriopai remkime Vasario 16 d. Gimnaziją. Nesigailėkime aukų, nes įdėtos į šią Gimnaziją aukos neša šimteriopą derlių. Tie, kurie visą laiką aukojame, nepavarkime, o tie, kurie neaukojome, pasvarstykime, ar sąmoningai lietuvių pareiga nereikalauja kas mėnesį atiduoti šiai gimnazijai savo tautinę duoklę.

Dar iš savųjų pageidautina, kad viską, ką kalbame ir ką rašome apie šią gimnaziją, iš anksto gerai apgalvotume. Kai mažiau kalbėsime ir rašysime blogo, tai mažiau suteiksime žinių piktai svetimųjų propagandai. Kaip klasikinis pavyzdys čia gali būti "Vienybė", kuri nežinia kokiais sumetimais ėmė spausdinti probolševikines žinias apie Vasario 16 d. Gimnaziją.

Baigdamas šį straipsnį, drįs-

čiau suglausti išskeltas mintis į šias tezes:

1. Lietuvių Vasario 16 d. Gimnazijos ilgiausiai išlaikymas yra kiekvieno tauraus lietuvių pareiga.

2. Kiekvieno sąmoningo lietuvių tremties uždavinys yra išvermingai ir dosniai remti Vasario 16 d. Gimnaziją pinigais, mokslo priemonėmis, knygomis ir kt.,

3. nekenkti šiai gimnazijai ir neprisdėti prie svetimųjų kenkiančios propagandos. Tik pozityviais darbais ir didžiausiu aukingumu ir išvermingumu išlaikysime ir pakelsime šį vertingą mokslo, tautinės kultūros ir lietuvių židinį!

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

RUGSĖJO 28 D. AL. Montessori Draugijos balius Balio Pakšto svetainėje. Baliaus pelnas skiriamas atidaromiems Lietuvių Vaikų Nameliams.

RUGSĖJO 28 D. 8 val. vak. Krivulės Klubas metinis kultūrinis parengimas parapijos salėje, 1500 So. 49th Court, Cicero, Ill.

RUGSĖJO 28 D. 7 val. vak. ALT S-gos Chicagos skyriaus narių susirinkimas Don Varno Poste.

RUGSĖJO 27 D. 8 val. vak. Šviesos-Santaros kolegijos narių susirinkimas su Dr. Jono Valaičio paskaita K. Dirksio svetainėje, 4500 So. Talman.

RUGSĖJO 29 D. Marijos Nekalt. Pr. Seserų Cicero Rėmėjų madų paroda Jaunimo centre.

SPALIO 5 - 13 D. Jaunųjų dailininkų meno kūrinių paroda Čiurlionio Galerijoje, Jaunimo Centre. Parodos atidarymas spalio 5 d. 7 val. vakaro.

SPALIO 5 D. Lietuvos Dukterų vakarienė Jaunimo centre.

SPALIO 5 D. "Lituanicos" skautų tunto vakaras rengiamas Tėvų Komiteto Balio Pakšto salėje.

SPALIO 6 D. Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Chicagos Skyriaus ruošiamas Vilniaus diena Jaunimo Centre.

SPALIO 12 D. Lietuvių Gailėstingųjų Seserų S-gos tradicinis parengimas, Western Ball Room salėje.

SPALIO 12 D. -- gyv. D. Britanijoje lietuvių linksnavakaris, B. Pakšto salėje.

SPALIO 12 D. 7:30 v.v. A. Kairio vaidinimo "Popiečio Diagnostė" premjera statoma Scenos Darbuotojų Sąjungos Jaunimo Centre.

SPALIO 13 D. 3:30 v. p.p. A. Kairio vaidinimas "Popiečio Diagnostė" statomas Scenos Darbuotojų Sąjungos Jaunimo Centre.

SPALIO 13 D. Chicagos skautininkų Ramovės muzikos ir literatūros pobūvis Balio Pakšto svetainėje.

SPALIO 19 D. Ateitininkų senelių tradicinis Rudens vakaras Jaunimo Centre.

SPALIO 26 D. 8 val. vak. solistės Aldonos Stempuzienės koncertas, ruošiamas Santaros-Sviesos Federacijos Jaunimo Centre.

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ! Kviečiame pradėti taupyti PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS. NES DIVIDENDĄ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAŽNIAU, NES IS TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS, sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

Vasario 16 Gimnazijos mokinių šokėjų grupė, išpildžiusi E. Tamošaitienės sukurta šoki "Paparčio žiedo stebuklas", su gimnazijos dir. kun. B. Liubinu, mokyt. E. Tamošaitiene ir inspektorium A. Krievicku.

MOKAME

4 1/2%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigų galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

Vaidilos Teatro dešimtmečio balius Clevelande praėjo gražioje nuotaikoje. Baliaus šeiminkas rež. Petras Maželis apdovanoja jury komisijos išrinktas tris balius viešias už gražiausias sukeles. Nuotraukoje iš kairės: rež. P. Maželis, A. Gelažytė, A. Kežėlienė, ir A. Balčiūnaitė. J. Garlos nuotrauka

Vaidilos Teatro dešimtmečio balius Clevelande buvo gražiū rudens sezono atidarymu. Publika praleido jaukų ir kultūringą vakarą. J. Garlos nuotrauka

Rež. Petro Maželio išdekoruotoj scenoj buvo išrašyti devynių veikalių pavadinimai, kuriuos Vaidilos Teatras yra pastatęs. J. Garlos nuotrauka

EAST CLEVELAND—13515 EUCLID AT SUPERIOR

SAVINGS EARN

4 1/2%

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30 P. M.

SUPERIOR SAVINGS

HOME AND REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE—6712 SUPERIOR AT E. 68TH

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

G. Vasiliauskienės koncertų bendrininkė

Dorothy Oldham

Australijos viešnios koncertuose G. Vasiliauskienėi asistuoja Miss Dorothy Oldham, žinoma Australijos pianistė, specialiai atvykusi dalyvauti koncertuose. Ši aristokratiškos kilmės pianistė yra plataus išsilavinimo. Baigusi Adelaidėje konservatoriją, studijavo Anglijoje Karališkoje muzikos kolegijoje. Koncertavo kaip solistė, akompaniatorė ar didesnė grupėse dalyvavo Anglijoje, Australijoje ir porą kartų koncertuodama kaip solistė - pianistė JAV didmiesčiuose. Dabar ji dirba drauge su G. Vasiliauskiene Australijos valstybiniame Radiofone kaip

po solistė, profesorijauja Adelaidės konservatorijoje.

Būdama prakilnios, meniškos sielos, iš karto suprato lietuvių menininkus, atsidūrusius Adelaidėje, ištisė jiems savo pagalbos ranką. Nuo to laiko labai pamėgo lietuvių, visada dalyvauja kaip akompaniatorė ir solistė lietuvių koncertuose. Pasidarė lyg nebeatskiriama koncertų dalyvė, ypatingai G. Vasiliauskienei kur dalyvaujant. Savo koncertiniame repertuare turi M. Čiurlionio kūrinius, kuriuos skambina ir Radiofone savo programose. Ji ir dažna aukotoja įvairiems lietuvių reikalams rinkliavų metu.

Jos privačiose patalpose esamuose muzikiniuose subuimuose nuolat dalyvauja mūsų menininkai. Ji didžiuojasi lietuvių menininkais Australijoje ir vargu ar yra kitas Australijoje asmuo, kuris tiek parodytų širdies ir pagarbos lietuvių menininkui. Todėl jos dalyvavimas G. Vasiliauskienės koncertuose yra neatskiriama susijęs su australiečių lietuvių atstovaujama JAV G. Va-

siliauskienės misija. Ji specialiai atvyko iš Adelaidės dalyvauti lietuvių kolonijose su G. Vasiliauskiene koncertuose. Tai nepaprastai gražus ir prakilus žygis ir lietuviams gilus draugiškumo ženklas.

J. Žilevičius

BOSTON

Initium semestri

Lietuvių Studentų Sąjungos Bostono skyrius, šių metų spalio mėnesio 12-13 d., ruošia "Studijų Dienas", kurių tema yra "Humanitariniai mokslai griežtųjų mokslų amžiuje". Po pirmos dienos paskaitų įvyks Initium semestri šokiai. Prašome apylinkės organizacijų tomis dienomis kitų parengimų neruošti, bet kartu su visais rytinio pakraščio studentais savo atsilankymu paremti Bostono studentų pastangas.

EAGLE STAMPS DIDINA SUTAUPAS PERKANT MAY CO!

MAY'S BASEMENTS

Ateina šalčiai...

Pirkite dabar ir taupykite!

Jaudinas išpardavimas!

Žieminiai paltai berniukams

- Slidinėjimui švarkai
- Vilniai medžioklinio stiliaus paltai
- Tikslingi paltai
- Dydziai 6 iki 16

Buvo pardavinėjami po 13.99 iki 18.99

12.99

Išverčiami slidinėjimui švarkai, išvertus dryžuotą pusę į lygią. Užslėpta kepurė, kišenių užtrauktuvai. Juodi, geležies spalvos, elektriniai mėlyni, kaštoniniai.

Berniukam žieminiai vilniai pledo paltai su nuimamomis kepurėmis, odinėmis sagomis, su 2 užtraukimais kepurei ir priekui. Dirbtinio šilko pamušalas. Medvilnės priedai. Rusvi, geležies spalvos, tamsiai pilki, juodi.

Medvilnės cudo roy paltai, šoninės kišenės, medvilnės megztos apykaklės. Pasirinkimas lygių vilniai ar orlono acrylo pamušalai. Geležies, rudos ar antelopinės spalvos.

Jūs negalite praleisti šio nepaprasto 1963 metų fasono žiemių paltų išpardavimo. Pasirinkite paskutiniąsias madas ir įvairias spalvas. Paskubėkite, pirkite jau dabar ir taupykite!

BASEMENT BOYS' CLOTHING DEPARTMENT... THE MAY COMPANY, DOWNTOWN AND BRANCHES

ROCHESTER

IDOMIOS RUNGTYNĖS

Rugsėjo 7 d. į Rochesterį atvykę "Vyties" krepšininkai žaidė su vietos "Sakalo" moterų ir vyrų komandomis. Rungtynės įvyko miesto centre esančioje C.X.O. salėje, tik gaila, kad apie jas nebuvo plačiau paskelbta, todėl susirinko tik mažas žiūrovų būrelis, kuriam teko pamatyti dvi jas saviškių pergalės.

Moterų susitikime "Sakalo" penketukas, pirmą kartą savo istorijoje, įveikė daugkartinį Š. Amerikos lietuvių krepšinio meistrį "Vytį" 29:25 (10:16) po pratęsimo. Normalus laikas davė lygiąsias 25:25. Tai buvo staigmena, ypatingai, kad viešnios iš seniau buvo žinomos, kaip vienas iš stipriausių lietuvių vienetų Amerikos žemyn, jos ir šiame susitikime pasirodė gerai susižaidusios, gerai valdančios kamuolį ir gal tik per daug pasitikinčios savimi. Jaunasis šeiminkinis penketukas nepabūgo ir ryžtingiau sukovojusios, pelnytai laimėjo. Išskirtina komandos kapitone L. Jonušaitė, kuri netik sumaniai vedė žaidimą, bet ir pati pelnė daugiausia taškų. Už "Sakalą" žaidė: L. Jonušaitė 21, D. Jonušaitė 7, N. Šlapelytė 1, L. Staškevičiūtė 0, Ž. Vitkutė 0. "Vyties" eilėse išryškėjo D. Prunskytė 13, Gr. Kalvaitytė 9, A. Astrauskaitė 2, E. Krakauskaitė 1, I. Renkauskaitė 0, A. Kalvaitytė 0, T. Supronaitė 0.

Po gyvo ir permainingo moterų susitikimo sekė vyrų rungtynės. Šiose matėsi dar atostogų įtaka. Nežiūrint retkarčiais gerų derinių bei vykusių metimų, didesnio įtempimo nebuvo, nes aikštėje aiškiai vyravo šeiminkiniai. "Sakalas" su savo geriausiu žaidėju W. Sedlicku pasirodė stipresniu vienetu, nugalėjęs svečius 53:24 (26:15). Jau pirmame kėlinyje "Sakalo" sukrutus taškų kapitalas greitai augo ir antrajame, tik taikliam svečių metimui Juozaičiui švelninant pasekmę. Šeiminkiniai žaidė užtikrintai ir be iškilnesnio W. Sedlicko išskirtini buvo Choromanskis ir Pr. Mala-

• Solistės G. Vasiliauskiene koncertui, kuris įvyks rugsėjo 28 d., šv. Jurgio parapijos salėje, bilietus galima gauti Dirvoje.

Kadangi viešnios iš Australijos koncertui rodomas didelis susidomėjimas, norintieji įsigyti geresnes vietas, patartina apsirūpinti bilietais iš anksto.

Svarbus susirinkimas

Jono Nasvyčio kandidatai į Miesto Tarybos narius paremti rugsėjo 26 d. (ketvirtadienį), 8 val. vak., Slovenian Workmen's Home salėje, 15333 Waterloo Rd., rengiamas priešrinkiminių susirinkimas. Visi lietuviai, gyvenant rytinėje Clevelando miesto dalyje, kviečiami dalyvauti. Prašome pakviesti ir savo kaimynus amerikiečius iš 32 rink. apylinkės.

SLA 136 kuopos susirinkimas

Pasilsėję per vasarą nariai kviečiami į visuotinį kuopos narių susirinkimą rugsėjo 29 d., 12 val. 30 min., Lietuvių salėje.

Nuo vidudienio galima bus atlikti piniginius reikalus su finansų sekretoriumi.

Malonu bus priimti keletą naujų narių kuopos sudėtin. Be to, svarstysime jau paskelbtą jaunimo rasių konkurso reikalus, Naujosios Aušros vajui pagyvinti galimybes ir naujosios 20-sios moterų kuopos stiprinimą bei darnų vystymąsi.

• Iš Punsko gauta keli rankšluosčiai, kuriuose yra išaustas Lietuvos himnas. Kaina 12 dol.

Jei kas norėtų įsigyti, prašom kreiptis šiuo adresu: K. Gaižutis, 953 Maud Av., Cleveland, Ohio, 44103.

• Balių-koncertų ir kitokių pramogų bei parengimų rengėjų dėmesiui.

Vincas Apanius, greta visų kitų sodininkystės patarnavimų atlieka ir dekoravimo gelėmis darbus patalpose. Kainos gana prieinamos ir bus atsižvelgta į pageidavimus, iš anksto susitarus.

Kreiptis: 382-1606
503 Richmond Rd.
Richmond Hts., Ohio

• Robert P. Hyde, iki šiol dirbęs įvairiose atsakingose pozicijose The Carling Brewing Co., šiomis dienomis gavo aukštą paskyrimą The Strohs Brewery Co.

Robert P. Hyde yra ypatingai išsiskyręs prekybos ir skelbimų srityje, priklausė įvairioms Bostono prekybos organizacijoms.

Paskyrus jį Strohs prekybos skyriaus direktorium, numatoma dar labiau išplėsti šio populiarus alaus prekybos rinką.

SOLISTĖ GENOVAITĖ VASILIAUSKIENĖ
"Australijos lietuvių ambasadorė"

"AUSTRALIŠKAS" VAKARAS CLEVELANDE

Trys australiečiai išpildys įdomią programą šį šeštadienį, šv. Jurgio parapijos salėje. Koncerto pradžia lygiai 7:30 val. Salė atdara 7 val. Prašome ne vėluoti, nematysit dalies programos.

Kas tie australiečiai? Pirmiausia, tikra australietė yra Dorothy Oldham, žinoma koncertinė pianistė. Ji koncertuoja Australijos valstybinėje radijo stotyje ir dirba muzikos konservatorijoje. Ji akomponuoja mūsų lietuvaitei solistei koncertuose Australijoje, ir sutiko atvykti į tartininkauti pas mus. Pianistė Oldham skambins Čiurlionio ir kelis kitus kūrinius.

Antra australietė, su tokia teise į Australiją, kokią turime mes į JAV, yra svarbiausia mūsų koncerto artistė, solistė Genovaitė Vasiliauskiene. Ji atvyko į JAV pakviesta kito "australiečio", mūsų žinomo visuomenininko Juozo J. Bačiūno. Jis, girdėjęs ją ten koncertuojant, susižavėjo ir džiaugiasi savo laimėjimu, kad ji sutiko pas mus atva-

žuoti. Ponia Vasiliauskiene vieši Clevelande pas savo švogerį ir seserį Dr. Joną ir ponį Sandargus.

Atvykus į Australiją, ji jau penkeri metai dainuoja Adelaidės valstybiniam radijofone ir reprezentavo lietuvių dainomis valstybinėje televizijos programoje.

Australijoje nuo 1949 metų nuolat girdima lietuvių bendruomenės tautinių švenčių, minėjimų bei muzikos ir literatūros programose. Lietuvius atstovauja Pabaltijo tautų tremtinių meno vakaruose, Tautų Festivalyje, Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus koncertuose, Australijos valstybinių ir gelijų švenčių dainų programose.

Lietuvoje, iš jaunų dienų dainavimo pradėjo lavintis ir dalyvauti gimnazijos muzikaliuose veikaluose. Sulaukus 18 metų, pradėjo studijuoti dainavimą Kaukazo konservatorijoje pas prof. Gedan ir V. Grigaitienę, vėliau Vilniaus muzikos mokykloje. Tremtyje, dainavimo studijas tęsė Hamburgo konservatorijoje ir privačiai tobulinosi pas dainavimo mokytoją A. Binkevičiūtę - Gučiuvienę. Vokietijoje koncertavo įvairiose stovyklose.

Trečias "australietis", pasaulio keliautojas Juozas J. Bačiūnas, atliko dvi keliones pas Australijos lietuvių, supažindinęs mūsų brolius ir seseris su mūsų išeivijos gyvenimu. Programos pertraukoje, p. Bačiūnas trumpai papasakos mums apie Australijos lietuvių.

Juozas J. Bačiūnas, tas daug užsitarnavęs mūsų tautai ir išeivijai žmogus, kaip atsimename, Toronto Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seime šio mėnesio pradžioje išrinktas į PLB valdybą. Clevelandas tapo PLB centru. Clevelande įvykusiame valdybos posėdyje, Juozas J. Bačiūnas išrinktas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininku. (KSK)

PARDUODAMAS NAMAS

Savininkas parduoda 6 butų mūrinį namą, labai gerame stovyje, prie St. Clair ir Hayden gt. Skambinti LI 1-8174.

GENOVAITĖS VASILIAUSKIENĖS KONCERTAS

šį šeštadienį, rugsėjo 28 d., Clevelande

Šv. Jurgio Parapijos Salėje

Salė atdara 7 val. Pradžia 7:30 val.

PLB pirmininkas Juozas J. Bachunas padarys trumpą įdomų pranešimą apie Australijos lietuvių.

Bilietai \$1.50, \$2.00, \$2.50. Jaunimui \$1.
Rengia ALTS. Clevelando skyrius

Australietė pianistė Dorothy Oldham, kuri akomponuos sol G. Vasiliauskienei ir solo skambins keletą kūrinių.

JONAS NASVYTIS - stipriausias oponentas rinkimuose

Rinkimai į Clevelando miesto tarybą, kai kuriose apylinkėse kelia didelį susidomėjimą ir vietinėje spaudoje nestinga žinių apie kandidatus ir jų siekimus.

Lietuviams bene įdomiausias bus dvi rinkiminės apylinkės - tai Ward 32 (naujosios parapijos rajone) ir Ward 21, kuriose kandidatuoja Jonas Nasvytis ir Edvardas Katalinas.

Puikiai iškilusiam ir gerai pasirodžiusiam miesto tarybos nariui E. Katalinui tenka kovoti su lenkų palaikomu Nick I. J. Skory. Jonui Nasvyčiui, kandidatuojant pirmą kartą, tenka vesti nelengva priešrinkiminė kovą su prityrusiais slovenų kandidatais, kurių priekyje stovi dabartinis miesto tarybos narys Jack A. Banko. J.A. Banko tarybos narius nebuvo renkamas, o paskirtas buv. tarybos nariui Fakult gavus kitą paskyrimą.

Clevelando dienraštis The Plain Dealer rugsėjo 23 d. laidoje pažymi, kad Banko įsigijo stipriausią oponentą Jono Nasvyčio asmenyje. Be to, laikraštis rašo, kad J. Nasvytis jau prieš rinkimus yra parodęs gyvą susidomėjimą savo apylinkės reikalais ir yra daręs žygių atitaisyti klaidas pertvarkant prekybines zonas ar statant sandėlius.

Rinkimai, į kuriuos anksčiau žmonės nekreipdavo daug dėmesio, šiame įgauna įdomesnes ir realesnes formas. Kandidatų aktyvumas rodo, kad savivaldybių organuose turėti įtakos ir išrinkti aktyvius tarybos narius yra labai svarbu ne vien kandidatams, bet ir tų apylinkių gyventojams. Kitos tautinės grupės artėjančius rinkimus laiko vienu pagrindinių savo organizacijų veiklos objektų. Jų gyvas dalyvavimas rinkiminėje kampanijoje, diskusijos ir svarstymai rodo jų politinį brandumą ir kartu tautinį susipratimą.

Jono Nasvyčio kandidatavimas ir aktyvus reiškinys yra sveikintinas. Tai gal išjudins ir lietuvių giliau susidomėti vietos politiniais ir rinkiminiais klausimais. Tame darbe lietuviai turi dar parodyti didesnį susipratimą ir tinkamiau įvertinti savo atstovo darbą ir pastangas siekiant lietuvių tautinei grupei priklausomos reprezentacijos vietos savivaldybėje.

Todėl pritariu ir abejoju visi kartu, kviečiami atsilankyti į susirinkimą, kuris įvyks rugsėjo 26 d. 8 val. vak. Slovenų namuose, Waterloo Rd.

Tiek E. Katalino, tiek ir J. Nasvyčio rinkiminėje kovoje lietuviai privalo pasirodyti vertais šio miesto gyventojais ir susipratusia tautine grupe. Tik tada busime verti dėmesio, kai sugebėsime tinkamai pasinaudoti lietuvių kandidatų teikiama proga parodyti, kad mokame ne vien

kalbėti apie demokratiją, bet josios santvarka gyventi ir naudotis.

J. P. MULL-MULIOLIS REALTOR

East Cleveland

8 kamb. 1 šeimos namas netoli Euclid Ave. 1½ vonios, kilimai, ekstra kamb., 3 aukšte, garažas. 60x145 sklypas. \$13,500. Įmokėjimas \$500.00.

Šv. Jurgio parapijoje

6 kamb., 2 vonios, erdvus rūsys, nauji variniai vandens vamzdžiai, nauji elektros laidai, naujas gaso pečius. Aluminijaus dvigubi langai, garažas. Atskiras įėjimas į 2 aukštą. Tinka vienai šeimai arba dviem. \$12,200.

8 kamb. atnaujintas ir sumodernintas. 2 garažai, geras sklypas. Bonna Ave., slovenų rajone. Prašo — \$13,900.

2 šeimų, 6-6, po 3 miegamus, 2 nauji gazo pečiai, reikia remonto. Nėra garažo. \$11,500.

2 šeimų, 5-7, gerame stovyje, 2 gazo pečiai, 2 garažai. Netoli šv. Jurgio parapijos. \$13,700.

2 šeimų, 6-4, gazo šildymas, 2 garažai. \$12,500.

2 šeimų, 5-6, 2 gazo pečiai, 3 garažai, \$9,800.

Investavimui

4 šeimų — \$10,800.

6 šeimų, 4-4-4-4-4-4; pajamos 300 dol. į mėnesį. Ne didelis įmokėjimas. \$23,500.

3 šeimų ir 3 ekstra kamb. \$7,800.

Lietuviai bendradarbiai:

Alg. Dailidė ir John Lorenz
13229 Superior Ave.
UL 1-6666

IŠNUOMOJAMAS 5 KAMBARIŲ BUTAS

virs Superior Savings & Loan Assn. patalpų, East 68 ir Superior Ave. kampas.

Teirautis telefonu:
HE 1-2497

Kviečiame į CLEVELANDĄ

G. VASILIAUSKIENĖS KONCERTAS

lietuvių iš:

AKRONO,
YOUNGSTOWNO,
DAYTONO,
COLUMBUS,
TOLEDO,
PITTSBURGHIO
ERIE

Išnuomojamas butas

Puikūs 4½ kamb. ir vonia, plius 2 rūbams sandėliukai. Pageidaujama pora ramių suaugusių. 5 minutės nuo šv. Jurgio parapijos bažnyčios.

Teirautis 1249 E. 61 g.

PARDUODAMAS NAMAS

Mūrinis, 4 mieg., 1 šeimai. Puikūs ir erdvūs kambariai, moderniška virtuvė ir prausykla pirmame aukšte, butas trečiame aukšte. Į pietus nuo Euclid Ave., Show High ir Christ the King parapijos rajone.

Kreiptis į

RAY BILLINGS,
Realtor
MU 1-4497

HOUSE FOR SALE

NORTH ROYALTON BRICK Ranch. Owner transferred. 6 rooms, attached 2 car garage, carpeting, drapes, fenced play area, fallout shelter. Make offer.
12613 Ridge Road. BE 7-5838 (109, 110)

2-FAMILY, 5-5, BY OWNER. E. 72 St., large rooms, good condition. large basement, screened porch, good income. This home will pay for its self. Call RE. 1-7051.

FOR lease with option 17-room stone single, beautifully landscaped, corner lot, Euclid Heights-Coventry area, near bus, school and shopping; ideal for mother-and-daughter family; also income. YE 2-4228.

BY OWNER

Must move. Under 30,000. 3 bedrooms, sunken 25x15 family room with fireplace, enclosed porch. Thermopanes throughout, pool and tennis courts. 100x200 lot. JA 6-8802. (109, 110)

FOR SALE - 7 room single, double garage, new plumbing, full basement. Near St. Vitus and St. George Churches. Call UT. 1-8288. (109, 110)

SETTLE ESTATE AVON LAKE. Cozy 2 bedrooms; 2 car garage; good location; \$10,500. Phone: RE 4-1590

KAS IR KUR?

• **Dr. St. Biežis** prašo pranešti, kad ALT S-gos Chicago skyriaus susirinkimas, turėjęs įvykti rugsėjo 28 d., nukeliamas į spalio 5 d., 7 val. vak., Don Varno posto salėje.

• **ALT S-gos Rochesterio skyrius** per p. Praną Saladžių atsiskaitė už išsiųstas platinti V. Ramono Dailininkas Rauba knygas.

• **Dr. Jonui ir Aldonai Pavilioniams**, rudens gandrui atnešė stiprų blondiną sūnų: Rytą-Joną, rugsėjo mėn. 11 d., 3 val. ryto.

• **Stepas Vykintas**, Vasario 16 Gimnazijos lietuvių kalbos ir literatūros mokytojas, naudodamasis naujausia liuanistine medžiaga, paruošė spaudai "Lietuvių kalbos rašybos žinyną". Ši labai reikalinga mokykloms, tėvams ir jaunimui vadovėli išleis Aušros leidykla Vokietijoje. Vadovėlis kainuos 2 dol. Prašome

siųsti užsakymus iki š. m. gruodžio 31 d. Užsiprenumeravusieji vadovėli gaus 1964 m. vasario mėn. pirmomis dienomis. Pinigus, čekius ar tarptautinio pašto kuponus siųsti šiuo adresu: Stp. Vykintas, 6941 Huettendorf, Viernheimerstr. 39, W. Germany.

• **Dail. A. Galdiko** paroda Baltimorėje įvyksta rugsėjo 28-29 dienomis, Lietuvių salėje. Lankyti galima šeštadienį nuo 2 val. p. p. iki 9 val. vak. ir sekmadienį nuo 10:30 ryto iki 5 val. p. p. Parodos oficialus atidarymas rugsėjo 28 d., šeštadienį, 5 val. p. p.

* **ŠVIESOS - SANTAROS** Kolegijos Chicago skyriaus susirinkimas įvyksta rugsėjo mėn. 27 dieną (penktadienį) 8 val. vak. o ne rugsėjo mėn. 28 d. (šeštadienį), kaip buvo skelbta Chicago parengimų kalendoriuje.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti Dirvą

Jaunieji Gražina Kulikauskaitė ir Antanas Mažeika, jr., abu iš New Yorko, žengia į vestuvių pokylį. Vyt. Maželio nuotrauka

A. L. Tautinės S-gos nariui

PRANUI JAKUBAUSKUI

mirus, žmonai, broliui ir giminėms gilią užuojautą reiškia

A. L. T. S-gos Los Angeles skyrius

Mielai

IRENAI PALILIŪNIENEI

mirus, KOSTUI PALILIŪNUI, BRIGITAI ir ZIGMUI JAKIMČIAMS, giminėms ir artimiesiems gilią užuojautą reikia

Stefanija ir Vytautas Bakūnai

VAIZDAI IŠ ALT S-gos RYTŲ APYGARDOS SUVAŽIAVIMO ASBURY PARK, N. J.

ALT S-gos Rytų Apygardos suvažiavime, rugsėjo 15 d. Asbury Park, N.J. Apyg. pirmininkas A. Trečiokas daro pranešimą. Iš kairės: ALT S-gos vicepirm. A. Senikas, ALTS sekr. E. Čekienė, ALTS pirm. V. Abraitis, Apyg. pirm. A. Trečiokas ir Apyg. sekr. M. Klimas. P. Mačiulaičio nuotrauka

Dalis moterų ALT S-gos Rytų apygardos suvažiavime. Sėdi iš kairės: D. Senikienė, S. Abraitienė, A. Kašubienė, N. Kulbokienė, Stovi: Ambraziejienė, Trečiokienė, Mačiulienė, E. Čekienė ir P. Šimėnienė. P. Mačiulaičio nuotrauka

Montessori draugijos balius ir madų paroda Chicagoje

Amerikos Lietuvių Montessori Draugija savo veiklą grindžia faktu, kad vienintelis periodas, kuriame lietuvių vaikai yra visiškai lietuviškoje aplinkumoje ir nėra tiesioginiai veikiančių kitų įtakų, yra priešmokyklinis amžius. Tai laikotarpis, kuriame lietuviška dvasia, kalba ir susipratimas turi būti perduotas vaikui, nes jam pradėjus eiti į pradžios mokyklą tai padaryti nepalyginamai sunkiau. Šio fakto svarbumo tačiau lietuviškoji visuomenė nėra dar pilnai supratusi. Taip ši kone vienintelė proga lieka neišnaudota ir ateities lietuviškajam gyvenimui Amerikoje daroma nepaprasta žala. Chicagoje jau ilgesnis laikas

veikia Montessori Židinėlis vedamas M. Varnienės ir D. Petrutytės, bet jį lankyti dėl patalpų mažumo galėjo tik labai mažas skaičius Chicago lietuvių. Nuo šio rudens Amerikos Lietuvių Montessori Draugija, stipriai įparengusi, atidaro didelius ir tinkamus Lietuvių Vaikų Namelius, kuriuose dėsytys jau ir trečia mokytoja S. Vaišvilienė. Šie Lietuvių Vaikų Nameliai neabejotinai apims nemažą skaičių priešmokyklinio amžiaus vaikų. Vaikų registracija vyksta šiuo metu ir atrodo, kad Namelius ruošiasi lankyti daug lietuvių vaikų.

Tuose pačiuose namuose veiks ir šeštadieninė liuanistinė

A. L. Montessori Chicagoje dabartinė valdyba. Sėdi iš kairės: reikalų vedėja J. Juknevičienė, pirm. S. Vaišvilienė, socialiniams reikalams atstovė D. Miežilienė. Stovi: I. Kerelienė, korespondentė L. Germanienė, vicepirm. I. Kriaučeliūnienė. Trūksta sekretorės J. Grybauskienės.

mokykla, skirta pradžios mokyklos amžiaus vaikams. Šioje liuanistinėje mokykloje visi dalykai bus dėstomi irgi Montessori sistemos pagalba. Norintieji lankyti šią liuanistinę mokyklą kviečiami registruotis.

Tokios apimtys Lietuvių Vaikų Namelių įruošimas reikalauja nemažai lėšų, ypač perkant mokymo priemones ir įvairius baldus bei vidaus įrengimus. Todėl š. m. rugsėjo mėn. 28 d. 8 val. vakare Montessori Draugija ruošia įdomų balių Balio Pakšto svetainėje, kurio pelnas eis tik Lietuvių Vaikų Namelių naudai.

Balius bus ypač įdomus tuo, kad jame bus modeliuojamos ilgos vilnonės balinės suknelės. Visos balinės suknelės bus originalios, šiam vakarui specialiai sukurtos ponios Irenos Stašaitės-Borgogni. Reikia paminėti, kad pereinant metų Montessori Madų parodos visi rūbai buvo irgi sukurti ponios Irenos Stašaitės-Borgogni.

Šias balines sukneles modeliuoti sutiko ponios: V. Barienė, D. Borgogni, I. Borgogni, I. Kerelienė, I. Kriaučeliūnienė, D. Miežilienė, V. Vaitiekūnienė ir H. Vepštienė.

Kaip visuomet baliuje bus pravaista turtinga loterija, veiks skanių valgių bufetas, muzika šokiams Balio Pakšto orkestro. Staliukus patartina iš anksto užsisakyti pas poniją Ireną Kerelienę, telef. 476-4686.

Tikimasi, kad šiame neeiliniame baliuje su originalių vilnonių balinių suknelių demonstravimu apsilankys daug Chicago lietuvių, tuo sudarydami stipresnę paramą pradedantiems veikti Lietuvių Vaikų Nameliams.

(rm)

• **William Senkus**, Elizabetho lietuvis, pastebėjęs mūsų skautų ir skaučių gražią veiklą, jau antri metai remia juos pinigineis aukomis. Tai yra labai girtinas Amerikos lietuvių pasielgimas. Tokį palankumą lietuviškiems reikalams William Senkus yra paveldejęs iš savo tėvų ir dėl to niekieno neragintas remia lietuvišką jaunimą ne tik medžiagiškai, bet ir moraliniais. Yra gražu, kad W. Senkus rodo savo simpatijas mūsų skautiškam jaunimui, kurio tikslas yra auklėti lietuviškoje dvasioje, būti kilnios moralės, tvirtos būdo, bei išlikti sąmoningais lietuvišiais ir naudingais šio krašto piliečiais.

(jv)

Skaityk ir platink

DIRVĄ

NAUJAUSIOS KNYGOS

MARIUS KATILIŠKIS

ŠVENTADIENIS UŽ Miesto

Rinktinės novelės iš visos autoriaus kūrybos. Dail. A. Kurausko iliustracijos ir knygos apipavidalinimas. Liukusinis išleidimas, kieti apdarai, 355 psl., \$5.00.

SALLY SALMINEN

KATRYNA

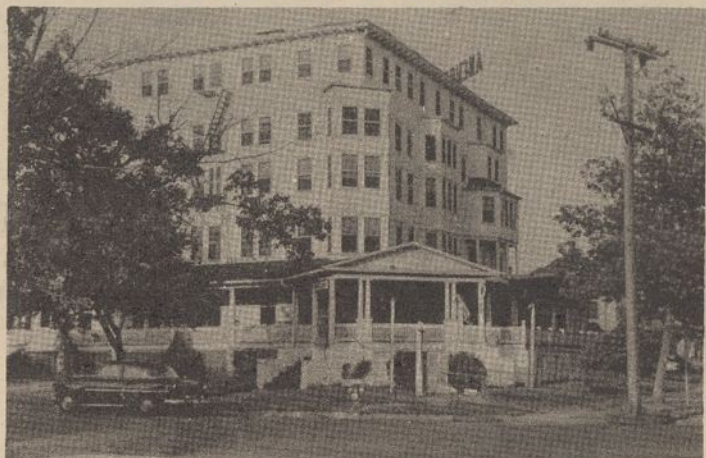
Išgarsėjęs įvedęs romanas iš Baltijos jūros žvejų gyvenimo. Du tomų vienoje knygoje, 565 psl., kieti apdarai, \$5.00.

Abi knygos išleido čekiškė knygų leidykla Terra. Užsisakykite jas abi ar bet kurią iš jų, kartu pridėdami ir čekį, ir knygos jums bus tuojau prisiųstos paštu.

TERRA

3237 West 63rd Street, Chicago, Ill., 60629

HOTEL NIDA CORP.

SEVENTH & PARK AVENUES ASBURY PARK, N. J.
PROspect 4-7788

Įvairiais metų laikotarpiais malonu visad atsilankyti gražiajame Asbury Parke prie Atlanto ir pailsėti apskritus metus veikiančiame viešbutyje "Nida" 7-tos ir Park Ave. kampe. Tel. PR 4-7788. Švarūs kambariai, pigūs ir skanus maistas.

Prie viešbučio veikia restoranas ir baras. Viešbučio salė išnuojama įvairiems pobūviams. Patogus susisiekimas traukiniu ir autobusu.

Savininkai P. C. Mačiuliai.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR KITUS KRASTUS

Lietuvių įmonė registruota U. S. Department of Justice ir paskelbta U. S. Department of Commerce.

Cosmos Parcels Express Corp.

3212 S. Halsted St., Chicago, Ill., 60608,
telef. CA 5-1864

IR

Marquette Gift Parcel Service

2439 W. 69 St., tel. WA 5-2737.

Didelis pasirinkimas medžiagų ir kitų siuntiniams tinkamų prekių.

E. ZUKAUSKAS